МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО

СВЕТ арадувл 1923 шера денз

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета а орган
Орган Чечено-Ингушского областного, Грозненского городского комитетов Коммунистической партии Советского Союза и Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР

:48 (2673) | Ера, 14 июнь, 1962 шу. | Мах 2 кеп.

„Комсомольски прожектора“— шерра никъ

Хьамсарча парте XXII съезда решенеш толамца кхоачашъяра советски халкъо лоаттабеча сийлахь-боккхача къовсаме хьинаре дакъа лоацаш ба берригa советски кагирхой. Вай мехка коммунизм хьалъяра берригa низ, ерригa говзал дIаялар — из шоай сийлахь декхар а лерхIаш, денгара денга къахьегама керда коталонаш йоахаш ба уж. ВЛКСМ XIV съездага КПСС Центральни Комитето дахьийтача моаршал тIа, комсомола съезде Н. С. Хрущева даьча къамаьла тIа, съезда решенеш тIа къаьгга белгалдаьхад хIанз советски кагирхошта хьалхашка латта декхараш. ЧIоагIа дег чу дижад кагирхошта машиннаькъахой транспорта болхлой Ерригсоюзни совещане Н. С. Хрущева даь къамаьл. Боккхача безамца тIаийцад цар «Коммунистически тIахьожама прожекторца производства ерригa участкаш цахаддаш сийрдаяха», аьнна парте даь кхайкарал.

Цхьа бутт ха хьалхагIа коммунистически къахьегама цIи яккхара яхье латташ болча Москверчеи, Киеверчеи, Ленинградерчеи цхьайолча промышленни предприятей къонача производственникаша «комсомольски прожектор» яха ударни отрядадаш вIашагIъеххар шоай предприятешка. «Коммунизм хьалъяра — ерригa торонаш» яхаш я цар девиз.

Из сийлен болам шерра хьаллаьцаб хIанз вай мехка эзараш болча комсомольцаша. «Комсомольски прожекторо» майрра белгалдоах балха юкъера кхоачамбоацараш, кхетамца гучайоах хIара предприяте, колхоза, совхоза торонаш, иштта вIаштIехьдоаккх царех бизза пайда эцилга а.

Шерра дIаболабаьб ший болх «комсомольски прожектороа» вай республике а. Нохч-ГIалгIайчен комсомольцаша кхетамца леладу из сийлен гIулакх. «Красный молот» яхача завода комсомольцаша вIашагIъеллача «комсомольски прожектороа» хIанзале доккхий пайдане балхаш даьд. 16 цехе болх беш я коммунистически тIахьожама ударни отрядаш. Цхьаккха моттиг йисац заводе комсомольций бIарг ца кхоачаш. Цкъа завода штабана гучадаьлар чугунолитейни цехе шинопровод хьалъеча дукха мах бола цIаста шинаш дIаухийтилга. Из гIулакх ла мегаргдац, аьлар комсомольцаша, совнархозе а баха. Дукха ха ялалехьа заводе эшаш йола алюминеви шинаш кхаьчар. Иштта кхы а дуккха дика гIулакхаш карагIдаьннад завода штаба.

Дика болх беш я Октябрьски районера «комсомольски прожектор» а. Ерригача предприятешка вIашагIъехка ударни группаш чуйоагIа района коммунистически тIахьожама штаба. Кхоачамбоацараш гучадахарал совгIа, керда торонаш а лох комсомольцаша.

Шоашта хьалхашка латта бехктокхаме декхараш толамца кхоачашду юрташкарча комсомольцаша а. 17 саг чувоагIаш я Шаьла района «комсомольски прожектор». Цул совгIа, хIара комсомольски организаци йолча вIашагIъеххай «комсомольски прожектора» пункташ. Коммунистически тIахьожама пункташ вIашагIъеххка дукха ха ялалехьа «Джалка» яхача совхоза шоллагIча отделенера хоам бир: цхьан кхай тIа дIайийна шекара свекла чIоагIа кхераме я, аьнна. Дукха ха ялалехьа комсомольски воскресник а даь свекла нийлхйир. Иштта сомий беш а цIенйир комсомольцаша.

МагIалбика района «комсомольски прожектор» эггара хьалхагIа тохкамаш де йолаелар тIехьайисача участкашка. Мехкдаьттахошта цIенош хьалдеш йолча «Малгобекнефта» гIишлой-монтажни управлене кхоачашъяьяцар биъ бетта план. «Прожекторе» дакъа лоацаш болчар яьча рейдо дукха кхоачамбоацараш гучадаьхар гIишлоний управлене балха юкъера. Цу тайппара кхетамца вIаштIехьбаьккха шоай болх дIахьош йола «комсомольски прожектораш» кхы а дукха я. Цхьабакъда, республике хIанз а из гIулакх хьаллацанза я цхьайола комсомольски организацеш. Из сийлен болам дIаболабенна дукха ха еце а, цу тайпара гIулакх кхы дIахо ла мегаргдац. Производства хIара участке сихагIа вIашагIйохка еза коммунистически тIахьожама ударни отрядаш. Цу балха цахаддаш кхетамца кулгалде деза ВЛКСМ обкомо.

ХIанз промышленни предприятешка, гIишлонаш хьалъеча вIашагIъеххача «комсомольски прожекторий» керттера декхар да цахаддаш къахьегама овсарле лакхъергйолаш, хIаьта оборудованех бизза пайда эцаргболаш дола гIулакх вIаштIехьдаккхар.

Къаьстта терко тIаяхийта езаш ба юрташкарча «комсомольски прожекторий» болх. Юрташкара ударни комсомольски отрядаш декхарийла я КПСС ЦК мартовски Пленума решенеш толамца кхоачашъяра ерригa торонаш оарцагIъяха, хьайбашта дика доакъарий база кийчъе, балхашта комплексни механизаци е, дикагIа йолча агротехниках бизза пайда эца. Юрташкара комсомольцаш декхарийла ба хIанз паччахьалкхено дулхи щуреи ийдара маьхаш лакхдар бахьан долаш колхозашкеи совхозашкеи кхаьчача торонех дIахо юрта боахама продукташ совйоахаргйолаш пайда эца.

Дукха ха яц «комсомольски прожектораш» вIашагIъехка. Цудухьа йоккха яц цар опыт а. Цхьабакъда, хIанзале а дуккха пайдане гIулакхаш карагIдаьннад царна. Коммунистически тIахьожама ударни отрядаш декхарийла я кхоачамбоацараш гучадахарал совгIа, уж дIадоахаргдолеи, хIаьта гучаяьхача кердача торонех пайда эцаргболеи гIулакх сихагIа вIаштIехьдаккха. Ударни отрядаш хьожаш хила еза кагирхой вахарга.

«Комсомольски прожектор» — из промышленнии юртбоахамеи производство дегIайоалаяра ерригача торонех пайда эца, аьнна мехка берригача кагирхоша дIаболабаь сийлен болам ба. Цун шерра юкъеоза еза общественни тIахьожама ерригa формаш. Денгара денга шерде деза из сийлен гIулакх. Ерригa торонаш — коммунизм хьалъяра!

Балхах дог лазаш ца хилча...

Махулла сихагIа культураш оасара кIалхаръяха гIерташ къахьегаш ба Урус-Мартана района «Красноармейский» совхоза цхьоалагIча отделене къахьегамхой. Хьокхаме болх бу Кагерманов Оалхазара кулгалдеча коммунистически къахьегама бригадо, нов. Цабаева бригадо, иштта кхыча коллективаша. Цар баьча балхага хьежача тешшаме ала йиш я отделене ший декхараш гIулакхаца кхоачашдергда, аьнна.

Цхьабакъда, кхыча бесса лел из болх цу совхоза шоллагIча отделене. Воча хьала тIа я цига хьажкIаши шекара свеклаи. Оасаро къайлайоахаш латт 200 гектара тIа дIайийна свекла. ЧIоагIа новкъостал эшаш я нов. Нунаева кулгалду свекла лелаю звено. Оасаро къайлайоахаш латт цун участкера свекла. Оасар де нах арабаха сона, аьнна дехар даьд звеньевойс отделене кулгалхошка шозза — кхозза. Бакъда, цун оаз хазац царна.

Укх эггара лоархIамерча хана Iуйрийна балха хьа а баьхке делкъийна хIама дуа ха хьатIаотталехьа цIаух цхьабола болхлой.

Цхьанне а доал ца деш йола участкаш я цу отделене. 64 гектар шекара свекла цхьаккха да воацаш оасар ца деш улл.

Болхлой кхашка арабахара новкъостал дац юрта Совета председатела нов. Цокаева а.

Диззача дийнахьа кхашка гIолла лелаш отделене управляющи нов. Амадов бIаргавовнзар тхона. Цо кулгалдарга хьежжа мара дIагIоргоац болх а. Дицденнад мотт тхона цунна шоай отделене укх шера тIаийца декхараш.

Из болх селла ледара лелабераш бехктокхаме а озаш сихха балха юкъера кхоачамбоацараш дIа а даьха, махулла дикагIа ялат хьувкъаргдолча тайпара болх вIаштIехьбаккха хьажа беза совхоза кулгалхой.

З. ГЕЛИСХАНОВ, собкор.

АХ ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

«Красный молот» завода цехашта юкъе дикагIйола цех я кузнечно-прессови цех. Производственни заданеш кхоачашъяь ца Iеш, массаза тIеххоачаш а ю цу цеха коллективо. Иштта, укх шера пхе бетта план ханал цхьа кIира хьалха кхоачашйир цо. Кхы а доккхагIа толамаш доахаш хьайоагIа коллектив укх июнь бетта а.

Дегаш гIоздаьнна ба цеха болхлой укх деношка. Цхьайола бригадаш, цаI шоллагIIчоа тIехьа, ах шера план хIанзале кхоачаш а яь, шоай къахьегама хьинар кхы а лакхдаь 1962-ча шера шоллагIча ах шера чотах къахьегаш я хIанз.

Ах шера план эггара хьалха кхоачашъяьй Бехер Якова кулгалдеча бригада. Цул дукха тIехьайисаяц ах шера план 116—117 процент кхоачашъяь Карпов Виктори Шавлов Александри керте латта бригадаш а. Ах шера план кхоачашъяьй Ерикин Михаила, Фучаджи Петра кулгалдеча бригадаша а.

Москва-Сортировочная яхача депо коллективо дIадоладаь сий дола гIулакх хьал а лаьца, хIара сахьат, хIара минут — коммунизм хьалъяра яха дешаш хьалха а увттадеш болх бе лаьрхIад кузнеций бригадаша.

И. МАЙОРОВ.

20 ди хьалха

Кийча продукци арахецара 6 бетта план июнь бетта 10-ча дийнахьа кхоачашйир крекинг-завода нов. Новиков керте латтача № 7—8 йолча установка коллективо. ХIанз июль бетта чотах эзараш тоннаш сийрда продукци яьккхай установка технологаша.

Электроэнерги, пар, хий кходарца 1500 сом паччахьалкхенна кходе вIаштIехьдаьлар коммунистически къахьегама цIи яккхара къовсам лоаттабеча цу установка коллектива.

Къаьстта дика къахьег установкерча технологаша воккхагIа волча оператора М. Шаюкова, операторий помощникаша И. Харитонова, М. Яндырханова, машиниста В. Ремезева кхыбараша. Сменах йола заданеш массаза а 110—115 процент кхоачашъеш хьабоагIа уж.

М. БОТОВ.

ВIАШИ ЭКОНОМИЧЕСКИ НОВКЪОСТАЛ ДАРА СОВЕТА ДОАКЪАШХОЙ ДОЛЧА МЕХКИЙ КОММУНИСТИЧЕСКИИ БОЛХЛОЙИ ПАРТЕЙ ВИКАЛИЙ СОВЕЩАНЕ ХЬАКЪЕХЬАРА

КОММЮНИКЕ

1962-ча шера 6—7 июне Москве хилар вIаши экономически новкъостал дара Совета доакъашхой долча мехкий коммунистическии болхлойи партей викалий совещани.

Совещане дакъа лоацаш хилар Болгаре Халкъа Республика, Венгерски Халкъа Республика, Германски Демократически Республика, Польски Халкъа Республика, Румынски Халкъа Республика, Советски Социалистически Республикай Союза, Чехословацки Социалистически Республика коммунистическии болхлойи партей Центральни Комитетий хьалхара секретараши правительствашта керте латтараши. Совещане балхаца иштта дакъа лоацаш хилар Монгольски халкъа-революционни парте викалаш а. Монгольски Халкъа Республика правительствас даьча дехарах вIаши экономически новкъостал дара Совета членалла хьайийцар Монгольски Халкъа Республика.

ВIаши экономически новкъостал дара Совета доакъошхой долча мехкашта юкъерча экономически бувзамий хьалага массе оагIорахьара хьажа а хьежа, царна юкъера экономически гIулакхаш, дунен социалистически система ший дегIаяра кердача этапах чуйоларца дийзза кхы дIахо а шердареи чIоагIдареи дешаш дийцар совещане доакъашхоша.

Совещане белгалдаьккхар, шоай экономика дегIаяра сухалашта социалистически доттагIлен мехкаша хьалхле чIоагIа шоашка кхоабилга, дунен тIарча Iилмани технически прогресса дуккхача лоархIамерча хьокхамашта капиталистически мехкел уж хьалха латталга. Диъ шера (1958—1961). промышленность дегIаахара сухалаш юккъера лаьрхIача шерра шера 13 процент гаргга тIаеттаеннай социалистически мехкашка, вешта аьлча капиталистически мехкашка промышленность дегIаахара сухалел лоадама хIама ца эшшаш кхозза тIех хул из. Дунен промышленни производстве социализма мехкий промышленни производства лоацаш дола дакъа хадданза алсам а дувл, хIаьта 1955-ча шера 27 процент мара ца хиннача мехте, хIанз цо лоаца дакъа 37 процент гаргга а да. ТIехь-тIехьа дукхагIа индустриальни оамалехьа хиларца белгалйоал социалистически мехкий экономика.

Социализмо исторически толам баьккхаб юрта боахаме а. Социализма ерригача системе дерригача юртбоахама лаьттаех социалистически сектора чудоагIа дакъа 90 процент совгIа да. Юртбоахама производство сихха дегIаяра социалистически мехкий юрта боахама хьалхашка перспективаш хьаелл чIоагIа чакхъяьннача кооперативни строя.

Халкъа боахам дегIабоалабара даькъе даьхача толамий ларда тIа хадданза лакхлу къахьегамхой хьал-торо.

Капитализмацарча машаречча экономически яхье бIубенна хоадам беш йолча коталонга йода дунен социалистически система. Промышленнии юртбоахамамеи производства юкъарча боарамашта а дунен капиталистически системал тIехъяргъя из дукха ца говш. Дизза бакъ хилар сийлахь-воккхача Ленина хьалхе а гуш хиннар — котъяьннача социализма мехкаша дунен дегIаахара еш йола керттера воздействи шоай экономически дегIаахарца ергъя. Экономика машаре дегIаахара, халкъа хьалторо тоаяра даькъе социализма мехкаша доахача толамаша хьахьокх социализм капитализмал толашагIа хилар, цар хьаду революционнии къаман - кортамукъалени болама, дерригача дунен тIара машар чIоагIбара эггара дикагIа дола хьалаш.

Совещане белгалдаьккхар, дунен социалистически система мехкаша даьха толамаш хIара мехка хаьдда йола башхалонаши социалистически мехкий доттагIлен хьашташи теркал а деш, социализм хьалъяра юкъара закономерносташ нийса лелаяр бахьан долаш, цу мехкашкарча халкъаша хьега къа а, шоайла айхха гIулакх а леладеш, цар шоайла вIаши новкъостал деш хилар а бахьан долаш даьхад.

Социализм хьалъяра объективни закономерносташа, социализма мехкий хIама хьадеш дола низаш сихха дегIадахкаро, цу мехкашкарча халкъий вахара хьашташ цхьатарра хиларо хьаду къаьст-къаьста къамий боахамаш тIехь-тIехьа дукхагIа шоайла гарга гIолга. Социализма дунен система дIахо а дегIаяра хиланза даргдоацаш хIама да хIара мехка экономически торонех а экономически цхьоагIон дерригача аьттонех а мамогга дикагIа пайда эцилга. Къаман экономика дегIаахар социализма дунен экономически система дегIаахарцеи чIоагIъяларцеи органически иштта тардолийташ леладаро хIара мехка хьаду социализм хьалъеча хана нийслу дегIаахарца ювзаенна халонаш толамца эшаяра а сихха хьалхашкахьа дахара а эша эггара дикагIа дола хьалаш.

Совещане доакъашхоша берригаш раьза а болаш белгалдаьккхар, вIаши экономически новкъостал дара Совета доакъашхой долча мехкашта юкъера экономическии Iилман-техническии сотрудничество дикка чIоагIъялари шеръялари. Дунен халкъашта юкъе къахьегам социалистически бекъилга лерраIа чакхдахара ларда тIа координаци яьй вIаши экономически новкъостал дара Совета доакъашхой долча мехкий 5 шера а кхы дукхагIча ханна а йолча халкъа боахама планашта. ДIахо дегIадера производствана специализации кооперировании елга, къаьстта а машиностроенеи химически промышленностеи. Машиностроене къахьегам бекъаро новкъостал дир, 1958-ча шерарчул 1,7-зза дукхагIча маьхе хинна машинаши оборудовании шоайла вIаши лоаттаелга алсамдаккхара.

Шеръеннай бедалий база дегIайоалаяра даькъера экономически сотрудничество а. ВIаши экономически новкъостал дара Совета доакъашхой долча мехкий энергетически системаш вIашагIтохара даькъе балхаш ду, хьалъеш латт СССР-ера мехкдаьттеи мехкдаьтта продукташи халкъа демократе европейски мехкашка дIаухийтаргйола «Дружба» яха нефтепровод. вIаши экономически новкъостал дара Совета доакъашхой долча мехкий экономика дIахо а дегIайоалаяра тIадерзадаь дола кхы дуккха гIулакхаш а цхьана чакхдаьхад. Кхы а дукхагIа беркат доалаши пайданеи хиннай Iилман технически сотрудничество.

Дикка дегIадаьхкад социалистически мехкашта юкъера арахьарча торговле бувзамаш. ВIаши экономически новкъостал дара Совета доакъашхой долча мехкашта юкъерча товарооборота дегIаахара сухал 1959—1961-ча шерашкахь шера 14,2 процент яр, 1956—1958-ча шерашкахь 8,5 процент мара ца хиннача. ДегIаух, цар дIахо экономически дегIаахараи цу мехкашкарча хьалкъий материальни хьал-торо тоаяраи гIо а деш, экономически кIезига дегIадаьхкача мехкащара ерригача социалистически лагера бувзамаш.

Коммунистическии болхлойи 81 парте викалий ноябрьски (1960 шу) Совещане белгалдаь керттера декхараш толамца кхоачашдараи, КПСС XXII съездо перспективаш хьахьекха дола коммунизм хьалъяра Iалаьмате доккхий декхараш чакхдахараи эшаш лерхI совещане социалистически мехкашта юкъе кхы а дукхагIа айха экономическии Iилман-техническии сотрудничество хулга, дунен халкъашта юкъера къахьегам социалистически бекъар шердараи нийсача кепехь даккхараи эша эггара дикагIа дола хьалаш хьаделга.

Совещане могайир вIаши экономически новкъостал дара Совета XV-ча сессе кийчъяь «Дунен халкъашта юкъера къахьегам социалистически бекъара керттера принципаш», хIаьта вIаши экономически новкъостал дара Совета доакъашхой долча мехкий экономически сотрудничества бокъонца йолча перспективни программа лард хила мегаргъя царех а аьлар.

Бакъдаьд, вIаши экономически новкъостал дара Совета балха керттера никъ хьатIайоагIача юкъагIа вIаши экономически новкъостал дара Совета доакъашхой долча мехкий халкъа боахама перспективни а текущи а планашта координаци елга хилар, цо торо хулийтаргъя мехкашка долаш долча кхоачамех, экономически дегIадахкара боарамашта юкъера юкъ луш-луш кIезиглургхиларей социалистически доттагIлен мехкий экономика сихха дегIайоагIаргхиларей лоархIам а беш, хIара мехка экономика сихагIа дегIайоалаяра эггара пайданегIа хургдолча тайпара пайда эца.

Совещане динза даргдоацаш лаьрхIар халкъа боахамий планашта координаци еча хана къаьстта ер хIамаш теркал делга:

производствана специализации кооперировании яра балхаш сихделга, къаьстта а кхоачам хиллал йоаца машинаши оборудовании хьаяра а, хIаьта иштта технически прогрессе хоаддамерча лоархIаме долча кердача доакъошта эша оборудовани хьаяра а;

вIаши экономически новкъостал дара Совета доакъашхой долча мехкашка бедала, доагора, энергетически база дегIайоагIилга мамогга сихделгеи, хIаьта бедала, доагора, энергена дукхагIа кхом хургбола гIулакхаш кийчделгеи;

промышленноста добывающии перерабатывающии доакъашкарча капиталовложенешта координаци елга укх гаргарча хана дIадоладанза дарг ца хилар.

Iилмани технически тохкамий координаци дIахо а тоаелгеи кIоаргъелгеи вIаши экономически новкъостал дара Совета эггара лоархIамерча декхарех декхар лаьрхIар совещане.

Совещане пайдана хургдолаш лаьрхIар, вIаши экономически новкъостал дара Совета доакъашхой долча мехкаша, эшэшача хана, цунца хьаштдолча мехкаша цхьана гIулакхаш делга, вIашагIкхийтта Iилма-тохкама централи проектно-конструкторски бюроши хьаяр леладелга, хIаьта иштта цхьана къа а хьегаш кхыдола гIулакхаш а делга.

ВIаши экономически новкъостал дара Совета доакъашхой долча мехкий экономически сотрудничество дIахо а толамца дегIайоагIилга Iалашдара хиланза даргдоаца хьал лаьрхIар совещане вIаши экономически новкъостал дара Совета а цун ерригача органий а лоархIам, сий, бехктокхам лакхбелга, хIаьта из декхар кхоачашдаргахьа лостадаь дола хаьдда организационни гIулакхаш кийч а дир цо.

Совещане доакъашхоша бакъахьа хургдолаш лаьрхIар, кхы дIахо йодача хана а ханханнахьа партейи паччахьалкхенийи кулгалхоша лоархIамегIарча экономически проблема хьакъехьа консультацеш яр а уж вIаши дагабувлар а.

Совещане могайир экономическии Iилман-техническии сотрудничества, производства специализации кооперировании шеръяра, промышленноста къаьст-къаьстача доакъошкара мощносташ дIахо а шеръяра, социалистически лагера мехкашта шортта продукци хургйолаш производства керда доакъош хьадара, хIаьта иштта транспорт, вIаши ю торговли дегIайоалаяра, кхыча дешашта тIалостаяь йола барт а болаш оттаяь рекомендацеш.

Совещане кийчъяь рекомендацеш, практически гIулакхаш кийчде, аьнна, вIаши экономически новкъостал дара Советага дIаеннай.

Шоашта юкъера экономически сотрудничество мамогга дегIа а йоалаеш, цу тайпарча сотрудничества формаш тоа а еш, цунца цхьан социалистически паччахьалкхенаш тIехьа я дерригача дунен тIара машара гIулакх чIоагIдара новкъостал деш йола дунен торговли дегIайоалаяра. Капиталистически мехкащара арахьара торговли дIахо а дегIайоалаяра тIакхувш вIаши экономически новкъостал дара Совета доакъашхой дола мехкаш хилар дIакхайкадир совещане.

Цхьаккха дискриминаци а йоацаш, дунен ерригa районаши мехкаши чу а лоацаш йола дунен халкъашта юкъера торгови организаци хьаяра дош дувцаргдола дунен юкъера конференци гулъяра тIехьа да вIаши экономически новкъостал дара доакъашхой дола мехкаш.

Совещане дакъа лоацаш долча мехкий коммунистическии болхлойи партей а правительствай а викалаша бакъдир, пролетарски интернационализма принципаш ларде а йолаш экономическии Iилман-техническии сотрудничестваи вIаши новкъосталаш делгеи чIоагIдарои кIоаргдарои социалистически мехкашта юкъера барт-цхьоагIо чIоагIъяра гIо дергхилар. Социалистически мехкий дерригача кхоачамех бизагIеи беркатегIа хургдолча тайпареи пайда ме эц кастагIа тIакхоачаргда социализми коммунизми хьалъеш керттера де лерхIача исторически гIулакха, дунен социалистически системо капитализмацарча экономически яхье хоадам беш йола котало йоаккхаргъя.

Марксизма-ленинизмаи пролетарски интернационализмаи цIаккха а йохаргйоацача чIоагIача принципай ларда тIа цIенача дагареи доттагIий хьисапеи хилар совещане дерригa дешаш дувцилга, дувцача дерригача дешашта цхьа барт болаш коммунистическии болхлойи партей а правительствай а викалаш хилар хьахьекхар цо.

Керда ялат хьачуэцара дика кийчо яьй Артемовски элеватора коллективо. Ийс авторазгрузка оттаяьй машинаш йоассаеча моттигашка. Республика колхозашкареи совхозашкареи кердача ялата хьалхара тоннаш хьачуийцай элеватаро.

СУРТА ТIА: «Надтеречный» совхоза 2-ча отделенера машин паччахьалкхенна мукх дIалуш йоалл.

И. Плиева сурт.

БЕРРИГА НИЗ—КХАШКАРА БАЛХАШ ЧАКХДАХАРА

ТIаьнна хьажкIаш, гидуаргаш, бIаьсти дIайийна кхыйола культураш, кхаьча мукх, IажагIлуш латта кIа, дIа а укхаза а макхаш доахаш, культиваци еш боахка механизатораш, гидуаргашта целашца деш оасар—иштта да хIанз «Ингушский» совхоза кхашка гуш дола сурт.

ГIалийтIара воагIа саг эггара хьалха тIанийслу шоллагIча (Долакоарча) отделене кхоалагIча бригада механизаторашта, хIана аьлча цу бригада кхашта юкъе гIолла чакхбоал Грознера боагIа никъ. 1272 гектар хьажкIаши 208 гектар гидуаргаши я цу бригадо лелаеш. 206 гектарагара дIа мел иккха хьажкIаш а гидуаргаш а квадратно-гнездови хьисапе дIайийна я тха, йоах цу бригадана кулгалдеча Цечоев Юнуса. Квадраташ массанахьа нийса еце а во яц бригада хьажкIаши гидуаргаши. ДукхагIа дола кхаш макхаш даьха, цкъара культиваци яь да, хIаьта цхьадолча кхашка шозза а яьй.

Эггара хьалха хьатIа эттача йоал Батыжев Салауде звено. 220 гектар хьажкIаш я цои Умаров Мурадеи гIулакх деш яраш. Дика бу цу звенос болх. Кхаш дика цIенду, оасар ду макхилгаш а доахкаш йолча цар культивтораша йовкъаш яхкийтац. Нормах дийнахьа 28 гектара тIа культиваци е езача цар 34—36 гектара тIа ю. Салауден Мурадеи дош деннад укх шера шоаш лелаеча хьажкIий хIара гектара тIара 65 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуя аьнна.

Дика къахьег цу бригадацарча кхыча механизатораша а. ХIара денна тIеххоачашъю шоай нормаш Гуноев Султана, Чинхоев Мусас, кхыбараша. Цу бригаде болх беш йола йиъэ а культиватор оасар ду макхалгаш а доахкаш я.

Цхьабакъда эсала гIулакхаш а да бригаде. Эггара а харцахьардар да техниках бокъонца пайда эцаш ца хилар, хIара механизма цхьаккха сахьат а ца доадеш болх бергбола хьал вIаштIехьа ца даккхар. Масала, укх бетта 11-ча дийнахьа оасар ду макхилгаш а дехка кийчъяьча йиъ культиваторах кхоъ мара яцар болх беш. ИнълагIа йола культиватор болх беш йоаца шоллагIа ди а да, аьлар бригадира, цхьабакъда цу гIулакхаа хIамма а воагаш волчоа тара-м дацар цо даь къамаьл.

Иштта ледара гIулакх да макхаш а даьха шозза а культиваци а яь дола цхьадола кхаш бIеха хилар. Бригада латтача юххе наькъаца яда хьажкIаш а гидуаргаш а сихха оасарах цIен ца йойя кхераме я.

Нийса дац квадратно-гнездови хьисапе дIайийнача 1066 гектар йолча хьажкIех механизированни звеношка гIулакх де дIаенна 683 гектар мара ца хилар. Ахаш гаргга йолча хьажкIашта гIулакх де дезар малав ховш дац хIанз а.

Долакоарча отделене кхоалагIча бригада кхашца доазув а долаш дада СоагIапчарча отделене пхелагIча бригада кхаш. ВIаши гаьна доацаш даде а йоккха эргало я царна юкъе. Дуккха а эсалагIа я СоагIапчарча наьха хьажкIаш. ТIехьадIаерагIа хIанззо мара хьатIаяьнна яц уж, нийлха я. Геттара ледара я фуналаьрхIа йийна Гибрид-Буковински-3 яха хьажкIаш.

ДIайийнача культурашта гIулакх а эсалагIа ду укхаза. Дукха хьажкIаш я цар макхаш ца доахаш, культиваци ца еш. Геттара лер тIа доацаш да цхьайолча культиваторех оасар ду макхилгаш ца дахкар. Уж макхилгаш а доацаш яр № 86-ча «Беларусь» яхача трактора тIехьа хинна культиватор. Совхоза керттерча инженера а отделене агронома а бIаргаейра из трактор, цхьабакъда цу гIулакха хIамма а сагота-м бацар. Уж а болаш йоахар трактириста Галаева: тха-м кхы а я макхилгаш ца доахкаш культиваторaш, уж дIатIачIоагIде хIама дац тха.

Совхоза кхашка латтача гIулакхех гуш да кхашка балхаш деш боахка цхьаццабола механизатораш а отделеней кулгалхой а шоай кхашкара балхаш боарамагIа лелаш санна хеташ хилар. ГIулакх иштта лоархIаш болчох тара ба совхоза кулгалхой а. Из хьахьокх 11 июне макха ца боаккхаш уллаш 2000 гектар совгIа хьажкIаш йоллаше а уж шек а ца боалаш Iеш хиларо. Алхха 190 гектар мара яц совхозе шозалагIа культиваци яь хьажкIаш. Боккъалдар аьлча, совхоза кулгалхой сихха тоха ца лойя, оасаро кIалхьоргйолаш я дIайийна культураш.

Оасарал саготагIа хIана дац, аьнна сиха да ка бола ялаташ чуэцара балхаш. 5400 гектар лаьтта да цар кIаи мукхи дIабийнар. Мукх кхаьчаб, Iажах луш латт кIа а. Хьакхари ардари къаьстта а долаш тахан а чуэца йиш йолаш ба кхоалагIча отделене мукх.

ГIулакхаш иштта дале а ка бола ялат чуэцара хIанз а ерригa кийчо яь яьннаяц совхоз. Шишех лелача 13 комбайнах кхоъ аккумулятораш а йоацаш латт, ворхI комбайнах йоахкаш подборщикаш яц, тоае езаш тракторaш я. Шоай дукхагIа йола автомашинаш резина а йоацаш латташ хиларах транспорт кIезига йоллаше а цхьаккха а комбайн яц кхозалагIа кIа цIендергдолаш кийчъяь. Ялат чуэцара график оттаяьй, йоах совхозе, цхьабакъда отделеней кулгалхошка хIанз а дIа-м кхаьчаяц из.

Иштта да хIанз совхозе латта гIулакхаш. Шоай ерригa торонаш оарцагIа а яьха кхашкара балхаш сихдар — из да совхоза коллективана хьалхашка латта декхар. Цу гIулакха тIаерзае еза ерригa уйла.

М. ГАДИЕВ.

Города пропагандистий собрани

Укх деношка Лермонтова цIерахча театре дIадахача политически дешара шера итогашта хетаяь йолча городской собране вIашагIкхийтар Грознера пропагандисташи лектораши. Собране доклад йир КПСС Грозненски горкома секретара нов. Симарзина.

Коммунистий меттел парте боацарий а цIаккха ца хиннача тайпара безам тIабаха йола парте керда Программеи КПСС XXII-ча съезда материалаши уйла тIаяххийта берригача дешархоша Iомаеш хиларца белгалдаьннад дIадаха дешара шу. Городерча промышленни предприятешка, кхыча учрежденешка хьалха йолаш хиннарел совгIа 800 гаргга политически дешара кружоки сектори хьайийлар цу шера. Марксизми-ленинизми кхычахьара новкъостал а доацаш шоаш Iомаелга керттера гIулакх а хинна дIаэттад политически дешара кружокашка а секторашка а.

ХIанз городе 2300 пропагандисти лектори ва. Производствашта хьалхашка латтача декхарашца теори ювза а ювзаш шоай болх дIабахьа хов царех дукхагIа барашта. Хьалхлен опыт дика йоаржаяра а, хIаьта къахьегам дегIабара дола дерригa кердадараш балха юкъекхахьара а ладувгIараш тIаберзабеш я цар пропаганда.

Парте горкомо Сийлен грамоташ яларцеи Сийлен доска тIа бахарцеи белгалбаьхар дуккха пропагандисташ. Масала, дукха хана денз пропагандисталла болх беш йола Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода марксизмаи-ленинизмаи сектора кулгалхо нов. Мальцева, Грозненски трикотажни фабрика экономически школа кулгалхо нов. Ковалева, номер 6 йолча барзкъаш тегача фабрика кружокера пропагандист нов. Мозолевская, кхы дуккха бараш а.

Шоай къахьегам иштта лархIарах города пропагандистийи лекторийи цIерах баркал а оалаш собране къамаьл дир нов. Мальцевас. Коммунистически парте сий дола идеяш къахьегамхошта дIайовзийтара идеологически болхлоша кхы а чIоагIагIа низ тIабохийтаргхиларах тешам белар цо парте городской комитета.

Партийни пропаганда балха юкъе хIанз а цхьадола кхоачамбоацараш хиларах лаьца а дийцар собране. Балха практикаца дешар дувзара гIулакх доаггIача тайпара дика леладац цхьайолча кружокашкеи семинарашкеи. ХIаьта цхьайолча комсомольски организацешка а съезда материалаш Iомаяра гIулакх во леладу.

Марксистско-ленински теори вахарца ювзара а, цун влияни лакхъяра а дIахо йодача хана ерригa уйла тIаерзае езилга белгалдаьккхар собране. ХIанззехьа а дIадоладе деза кердача дешара шерага кийчвалар, коммунистийи парте боацарийи политически дешара формаш кийчъе еза

Политически дешара мукъа ха хила йиш яц. Укх ахканарча хана дIахо дахьа деза КПСС XXII-ча съезда материалаши парте керда Программеи Iомаелга. Лекцей, беседай, хаттарийи жопийи сайрений, иштта кхыйолча формаех дикагIа пайда эца беза.

Куйбышевски операи балетеи театра «Чио-Чио-Сан» яха опера оттайир собрапе хиннарашта.

М. ТУМГАЕВ.

Сурта тIа: собране дакъа лоацаш хинна пропагандисташ перерывах.

Мамиева сурт.

Вай республике эггара хьалха коммунистически къахьегама коллектив яха сийлен цIи яьккхар Грозненски крекинг-завода № 21-1 йолча установка коллектив я. «Тахан дукхагIа хьаделга — кхоана дукхагIа хулга» яха дешаш даим дага а кхоабаш болх беш я хIанз установка коллектив. Укх шера дIабахача пхе бетта планал совнагIа дуккха а эзараш тоннаш продукци еннай установка коллективо. Июнь бетта 2-ча дийнахьа денз июль бетта чотах болх беш я из. Установка коллективо дош деннад семилетка диълагIча шера план 20-ча декабре кхоачашъе.

ХIара бетт-бетта балха планаш 150 процент а кхы дукхагIа а кхоачаш а еш, установке дикагIа лоархIаш я нов. Клименко смена.

Д. АМАРОВ.

СУРТА ТIА: Клименко смена (ардехьара аьттехьа). хьалхашкахьа Имошин, Клименко, Башно, установка начальник Кочкин, тIехьашкахьа — Семиннхин, Андриенко.

И. Плиева сурт.

ПРОИЗВОДСТВЕННИ УПРАВЛЕНЕШИ РАЙОННИ ОРГАНИЗАЦЕШИ

Ши бутт хиллал ха яьннай территориальни производственни колхозно-совхозни е совхозно-колхозни управленеша шоай болх дIаболабаь. Кхетадеш мадий из йоккха ха ца хилар, сов хьалха хургдар цар балха итогаш йича. Цхьабакъда, массанена а гуш да цу лоаццача хана а юрта боахама доал дара кердача органаша шоаш дикагIча оагIорахьара хьахьекха хилар. Цар дуккхача болхлоша кхетадир: **керттерадар хIара колхозеи совхозеи юртбоахама производствана хьалхле лелаелга, хIара боахама кхоачамехи торонехи пайда эцилга, цу ларда тIа ерригa колхозаши совхозаши дикагIчарца тIехьакхееш лакхъелга хилар.**

Дукха ха йоаццаш «Сельская жизнь» яхача газета тIа дика боашхаш бийцар Киевски областерча Кагарлыкскии Ростовски областерча Зерноградскии управленеша болх беш эггара хьалха баьккха гIа. Фуд укхаза белгалдолаш? ДикагIа йолча колхозийи совхозийи опыт массе оагIорахьара Iома а яь, из дерригача боахамашка дIакхачийта чIоагIдир управленей болхлоша. Эггара дикагIдар да, тIахьехамех, хьехамаш дарах, инструкцеш араяхарах кхоачамбаь Iанзар уж. ТIехьадусача боахамашка а баха, цига тIагIертта, денгара денга кердадар, дикагIа йолча практико хьадаьр юкъедоаладара тIехьа колхозий председателашта, совхозий директорашта, юрта боахама специалисташта, колхозхошта, совхозий болхлошта новкъостал деш ба управленей болхлой.

Дика, беркате хIама да Зерноградски управлене болхлоша делаьрхIар: 1963 шеррехьа а оахача лаьтта бIаь гектара лерхIаш 51 центнери вешта долча лаьтта бIаь гектара лерхIаш 11 центнери дулх колхозашеи совхозашеи доаккхилга вIаштIехьдаккхар. ХIаьта 1965 шера ерригача производственни управлене гIолла оахача лаьтта бIаь гектара лерхIаш 77 центнери вешта долча лаьтта бIаь гектара лерхIаш 16 центнери дулх дакха оттадаьд.

Зерноградски управлене ду лоархIамаш чIоаггIа лард йолаш да. Культураш дIаювча лаьттай структура цIенхаштта тоаяьй колхозашеи совхозашеи, баржаш латт юртбоахама производствана комплексни механизаци яра тIехьа лоаттабу къовсам. Юха а эггара дикагIдар да производственни управленеш хIара колхозагеи совхозагеи дIакхоачаш хилар; цар къаьстта дукха низ тIабохийт экономически мелача боахамашта новкъостал дара. Из нийса а да. Вай общество дегIаяра хIанзарча этапе ерригача колхозийи совхозийи йиш я шоай экономика толамца дегIайоалае, общественни производство чехка лакхлулга Iалашде, паччахьалкхенга продукташ дуккха а дукхагIа йохкилга вIаштIехьдаккха, колхозхойи совхозий болхлойи материальни вахара хьал лакхде.

Ха дIахьалха йода. Коммунизмана тIакхоачаш вай беча наькъа хIара ди а сахьат а советски наьха турпалча къахьегамах диза да. Коммунизм хьинаре хьалъеш боахкарий мугIаре гу вайна производственни управленей болхлой.

Цхьабакъда, хIанз а царех цхьабараша дизза кхетадаьдац шоай декхараш, хила мабоаггIара бовзаш кхоачашбац шоашта тIабилла болх. Управленей балха юкъе дукха да кхоачамбоацараш. Цар кулгалхоша тIагIертта дикагIа тоабе беза шоай болх, производства лелама тIатIа дукхагIа влияни лоаттае еза. Цу хьакъехьа царна доккха новкъостал де декхарийла я партийни организацеш. Сенца гучадувла деза из тайпа новкъостал?

Эггара хьалха из гучадала деза болх бара эша кадраш лахарца, производственни управленей болх бе йиш хургйола лертта хьалаш хилийтарца. КПСС тIа хьалаш хилийтарца. КПСС ски Пленумо белгалдаьккхад производственни управленешка болх бара эггара тIех опыт йола кулгалхой хиланза барг ца хилар, эггара хьалха юрта боахама специалисташ а болаш. ДикагIа бола нах къоастабича, цар йоаггIаш йола йоакхо е еза, производственни управлене хIара болхлочун ше дикагIча оагIорахьара гучаваккха йиш хургйолаш хIама де деза, колхозаштеи совхозаштеи дизза новкъостал де деза.

Производственни управленеша толамца болх бара боккха лоархIам бола хьал да районни организацешца цар вIаши леладу гIулакхаш нийса вIаштIехьдаьха хилар. Хьалхарча юхьига из дош кхетадеш санна хеталу. Производственни управленеш декхарийла я юкъарчал доаццаш колхознии совхознии производстваrа хьожаш хила, колхозаштеи совхозаштеи хьалхле лелае шоай торонех цар дикагIа пайда эцаргболаш, юртбоахама продукташ дукхагIа йоахаргйолаш, царга дIабода мах лохбергболаш новкъостал де.

Парте райкомах аьлча, из декхарийла я района дерригача вахара хьалхле лелае, парте хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара коммунисташ, комсомольцаш, беррига къахьегамхой оарцагIбаха. Цу тайпара, производственни управленейи районни организацейи де дезар цхьа хIама да: **колхознии совхознии производство мамогга дегIайоалаяр, колхозашеи совхозашеи Даьхенна дукхагIа продукташ лургйолаш, халкъа вахара хьал хадданза лакхлургдолаш хIама дар.**

Цхьабакъда, из юкъара декхар кхоачашдеча хана производственни управленештеи районни организацештеи юкъера гIулакхаш нийса доацаш моттигаш увтт. Сенца гучадувл уж нийса доаца гIулакхаш. Керттерча даькъе уж гучадувл парте районни комитетий цхьаболча секретарашеи къахьегамхой депутатий районни Советий исполкомий председателашеи производственни управленеех хьалха хинна райземотделаш лерхIаш хиларца. Юрта боахама доал дара кердача органий низах ца а тешаш, уж тайпа районни кулгалхой цар когаметта дIаовтта гIерт, цунца производства хьашташта зе ду.

Вайна хьалхашка да парте районни комитетий секретарех волча цхьанне письмо. Цу тIа йоах:

«Дукха ха йоаццаш оаха ладийгIар бIаьсти ялат дIадувлга мишта лел дувцаш совхозийи колхозийи кулгалхоша яьча докладашка. Областа викалаша тхога аьлар, уж тайпа докладаш производственни управленешка йоре бакъахьа яр. Нагахьа санна лелаш долча гIулакхех йолча отчеташка ла ца дийгIача мишта хьалхле лелаергья райкомо колхозаштеи совхозаштеи?»

Общественни лоархIам бола дош да письмо авторо увттадер. Цкъарчоа хеталу: цхьаккха во хIама дац бIаьсти ялат дIадувлга мишта лел дувцаш е продукташ кийчъярах совхоза директора еча докладага райкомо ладувгIар-м, аьнна. Цхьабакъда, гIулакхацка кIоаргга хьежача белгалдаккха хала дац цхьаболча болхлошта юрта боахама доал дара хIанзара декхараш ца довзаш хилара цу морча практико тешал делга.

Боккъалдар аьлча, фу я хIанзара производственни управлени? Юрта боахама йоккха говзал йолча специалистех вIашагIтеха орган я из. Хиланза даргдоаца материальни кхоачамаш дола орган я из. ТIаккха, духхьал цун болхлошта мара могаргдац производства лелама цIенхаштта новкъостал де, хьалхашка увтташ дола дешаш гIулакх а довзаш къоастаде.

ХIаьта фу дергда парте райкомои райисполкомои? Декхарийла йий-теш ужаш производства дешашка хьажа, колхозашкеи совхозашкеи лелача гIулакха влияни лоаттае? Декхарийла я. Юрта боахама доал делга эргадаккхаро кIезигбац лаьттареи хьайбаехи йоала продукци лакхъяра хьакъехьа парте райкомий, райисполкомий, юрта партийни организацей бехктокхам. **Цхьабакъда, парте райкомеи райисполкомеи балха методаш, районни организацей оагIорахьара колхозаштеи совхозаштеи хьалхле лелаяра методаш хIанз овлангара денз хувцаяла еза.**

Дукха ха йоаццаш а тIехьа райкомои райисполкомои юртбоахама болх лелара тIахьожам лоаттабара порядках колхозий председателий, совхозий директорий, специалистий совещанеш йора, ялат дIадувлга, продукташ кийчъелга, и. кх. делга мишта лел дувцаш цар еча докладашка ладувгIар. Тайп-тайпара производственни заданеш кхоачашъяра оперативни тIахьожам лоаттабу хIанз производственни управлене шийн квалифицированни аппарата низаца. Цу хьалашка районни организацей динза даргдоаца хIама дац производственни управленей балха копировани елга.

Дукха ха йоаццаш а тIехьа парте райкомаши райисполкомаши ялацар техника, гIишлой материалаш дIа-юха нийсъянза, колхозаши совхозаши материально-технически Iалашъяра кхыдола дешаш къоастаданза. ХIанз уж дешаш квалифицированно къестаду производственни управленешеи «Союзсельхозтехника» органашеи. ТIаккха, из гIулакх а районни организацеша де дезаш дац. Доал дара кердача органаша баь болх юха сенна бергба?

Дукха ха йоаццаш а тIехьа районни организацеша леладора колхозни производствана планировани яра гIулакх, хьожа а хьожаш, чIоагIйора производственно - финансови планаш, хIанз из болх а царел говзагIа бу производствана планировани еча, боахама балха экономически анализ еча бокъонца новкъостал дулургдола агрономаш, зоотехникаш, ветеринарни лораш, инженераш, экономисташ, кхыбола специалисташ шоашта чухь болча производственни управленеша.

Иштташа хьалашка фу де декхарийла я районни организацеш? Хьалха а санна, колхознии совхознии производства хьакъехьа дуккха декхараши боккха бехктокхами ба цар. Цхьабакъда, хIанз цар юрта боахама лелаеш йола хьалхле латт эггара хьалха ха а ховш кадраш кийчъярах, къахьегамца коммунистически хьисапе гIулакх хургдолаш колхозхойи совхозий болхлойи кхетабарах, денгара ди массаза доал къахьегама овсарле лакхлургйолаш, юртбоахама продукташ дукхагIа йоахаргйолаш хIама вIаштIехьдаккхарах. Цу даькъе къаьстта лоархIам болаш я колхознии совхознии хьалхле лелаю кадраш. Малав кадраш Iомае а кхетае а, юрта производства новаторий а коммунистически къахьегама тIехьа къовсам лоаттаберий а эскар доккха хургдолаш гIулакх де декхарийла? Парте райком, райисполком, колхозийи совхозийи партийни организацеш.

Партийнии комсомольскии организацей хьинар лакхдича мара, миллионаш болча колхозхоштеи совхозий болхлоштеи коммунисташа а комсомольцаша а къахьегача массаза а хьокхам телаш гIулакх лоаттадича мара толамца хьалхле лелалургьяц юрта боахама. Мала декхарийла ва партийнии комсомольскии организацей лоархIам лакхбе, коммунисташ нийсса дIа-юха хьожабелга Iалашде, парте хIара членои комсомольцои юрта боахам лакхбеча юкъе хьинаре дакъа лоацаргдола гIулакх де гIерта? Парте районни комитет.

Мала декхарийла ва КПСС ЦК-а мартовски Пленумо оттадаь декхараш кхоачашдара тIехьа юрта къахьегамхошта юкъе социалистически яхь оттаеча керте хила? Парте районни комитет, колхозийи совхозийи партийнии организацеш. Колхозийи совхозийи хьакъехьа районни организацей кулгалхой е еза кхыйола йоакхо а кIезига я?

Новкъа дале а, белгалдаккханза далац производственни управленеш яхкарца дувзаденна районни организацей цхьаболча болхлоша колхознии совхознии производство дегIайоалаеча шоай лоархIами шоай бехктокхами нийса ца кхетабар.

Районни организацей балха практика Iомаяро хьахьокх укхаза ши крайность лелаеш хилар. Цхьан новкъосташа лерхI, хIанз производства дешаш территориальни колхозно-совхозни управленеша къестадеча хана, райкоме духхьал идеологически балха хьалхле лелайича йоалаш. Вокхар лерхI, производственни управленеш ехкаяр аьнна райкомийи райисполкомийи балха практикана юкъе цхьаккха хIама хувцаденна доацаш. Иштта лерхIарал совгIа, хьалха санна шоай гIулакхаш а леладу. Масала, сихдаь бIаьсти ялат дIадувш латтача хана Целиноградски областа Калинински райисполкомо шийн заседане тIахьийхар совхозий директораши колхозий председателаши, тхаи фуаши кийчделга мишта лел дувцача цар докладашка ладийгIар. Парте Краснодарски края Новокубански райкомо бIаьстан балхаш эггара чIоагIагIа сихденнача хана бIаьстанара балхаш мишта лел дувца совхозий директораши колхозий председателаши гулбир. ХIаьта из производственни управлене духхьалара декхар ма дарий. ГIулакха пайданегIа хургдар нагахьа санна цу тайпара совещани а ца еш райкома болхлой колхозашкеи совхозашкеи бахабаларе, шоаш болчча моттиге цар кулгалхошта, партийни организацешта хьадда дола новкъостал даь даларе.

Юрта боахама доал дара кердача органашеи районни организацешеи шоашта юкъера гIулакхаш нийса леладара дош боккха лоархIам болаш да. КПСС ЦК мартовски Пленуме новкъоста Н. С. Хрущева яьча доклада тIеи Пленума решене тIеи хоадам беш къоастадаьд производственни колхозно-совхозни управленей декхараш. Царна шерра бокъонаш еннай. цхьабакъда царна боккха бехктокхам тIа а биллаб. Парте райкомий декхар да производственни управленешта мамогга новкъостал дар; цар метта а ца увтташ, колхозаштеи совхозаштеи хьалхле лелаяра тIехь цар бола лоархIам массе тайпара лакхбар, партийни организацеша деча новкъосталцеи цар хьаллоацаш хиларцеи оагIув а лувцаш денгара ди массаза доал шоай болх тоабергба производственни управленеша, производство вIаштIехьъяккхара дикагIа йола опыт дерригача боахамашта юкъейоалаергья, цу ларда тIа юрта боахама деррига доакъош чIоаггIа лакхделга, КПСС ЦК-а мартовски Пленумо оттадаь декхараш толамца кхоачашделга Iалашдергда.

(«Сельская жизнь» яхача газета передовой статья).

Сихха ялат чуэцара новкъостал ду агитатораша

Парте XXII-ча съездеи КПСС ЦК мартовски Пленумеи решенеш кхоачаш а еш ерригa юртбоахама продукташ алсамъяхара дикка толамаш даьхад Сунженски районерча «Победа» яхача колхозо. Юртбоахама продукташ шортта хилийтара тIагIертта къовсам лоаттабеча хана, къахьегама овсарле лакхъяра а хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдара а эша балха керда формаш, кхоачамаш лох оаха.

ДIадахача шера юртбоахама продукташ яхара а паччахьалкхенга йохкара а планаш тIехкхоачашийр колхозо.

Укх шера маяна хьалхарча социалистически яхье дерригача балхашта хьалхара моттиг яьккхар тха колхоза къахьегамхоша: бIаьсти ерригача культурай 6901 гектар дIае езача ханнахьа а дика а 7187 гектар дIайийр, хьайбаши оалхазарашн дебадара план кхоачашйир, паччахьалкхенга шуреи фуаши дохкара ах шера план 10 июне кхоачашйир, хIаьта дулх 1380 центнер дIаяла езача 2000 центнер дIаеннай.

КПСС ЦК мартовски Пленумо белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадахара а хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара а лаьттан структура хийцай, дукхагIа йийнай хьажкIаш, шекара свекла, горох, бобаш.

Семилетка диълагIча шера колхозо тIаийца декхараш да: хIара гектара тIара 20 центнер ка болча ялатий, 50 центнер фуалъяьхача хьажкIий чуяр, хIара Iатта лаьрхIа 2500 килограмм шура йоаккхилга, оахама шин гектара лаьрхIа цхьацца хьакха — ерригаш 3300 хьакха чу а оттаяь тоаелга.

Уж декхараш толамца кхоачашдара, колхозхой къахьегама хьинар айдара, дисциплина чIоагIъяра боккха лоархIам болаш да колхозхошта юкъера политически кхетамеи болх лакхбелга. Цу гIулакха колхоза партийни организаце 43 саг юкъе а волаш агитколлектив вIашагIъеллай. Колхоза хьалхашка латтача декхарашца айхха бувзам а болаш агитколлективо лекцеш ешаш, докладаш, беседаш еш бу беррига политически а кхетама а болх, хIанз колхозхой болча кхашкеи фермашкеи бу.

Ка бола ялаташ чуэцаши доакъар кийчдеши боахкача берригача колхозхошта юкъе шерра социалистически яхь йоаржаяьй. Яхьа юкъе котъяьннача комбайнерий агрегаташта кхоъ преми яла оттадаьд колхоза правленеи партийни комитетои. Хьалхара преми — «ДикагIа йола комбайнай агрегат» яха цIе вымпели 50 сом ахчеи, шоллагIа преми — «Хьалха латта комбайнай агрегат» яха вымпели 30 сом ахчеи, кхоалагIа преми — 20 сом ахча. Цу тайпара ши преми яла оттадаьд доакъар хьокхаш а кийчдеш а дикагIа болх баьрашта.

Цул совгIа, комбайнашка юха ца сецийташ дикагIа болх байтара, паччахьалкхенна сихагIа ялат дIадалийтара премеш хьожаяьй ка бола ялат сихагIа дIакхухьаш болх баьча шофераштеи возчикаштеи а.

Ка бола ялат чуэцаш а кхы балхаш деш а яхье котбаьннарашта колхоза правленеи парткомои премеш хьожаяьлга механизаторий собране дIакхайкадича, коммуниста нов. Ю. А. Пуждаева 350 гектар ялат хьакхеи 7500 центнер ардеи декхар тIа а ийца социалистически яхье вийхар колхоза дикагIа вола комбайнер коммунист В. П. Крапивин. Цу тайпара цхьанне шоллагIа вар яхье а вехаш, яхьа юкъеэзар беррига комбайнераш, трактористаш, кхыбола колхозхой.

Политически а кхетама а болх дикагIа чакхбаккхар духьа кхашкарча станашка вIашагIъехкай радио а библиотечкаш а чуйола цIе уголокаш. Цига хIара денна газеташ, журналаш кхухь, кIиранна шозза докладаш, лекцеш еш, цул тIехьагIа кино а хьокхаш.

ХIара денна еча беседашца агитатораша колхозхой дIакхетабу мехка чурча а арахьарча а гIулакхех, шоай колхоза балхах, дийнахь баьча балха итогаш ю, дIахо де дезараш дувц.

Къахьегамхой балха тIаберзабара хетаяьяр шоллагIча полевой бригаде коммуниста П. С. Жевненко яь беседа. Цо белгалдаьхар дIадахача шера ялаташ чуэцача хана хинна кхоачамбоацараш, дийцар цхьаккха фийг ца боабеш а сихагIа а ялаташ чуэцараи паччахьалкхенга дохкараи де дезараш. Беседана юкъе чуэзача комбайнераша, трактористаша, кхыча колхозхоша болх тоабара кхы а дика предложенеш елар. Цу тайпара беседаш колхоза юкъарча собране а ерригача бригадашка а яьй.

ЧIоаггIа уйла тIайохийт парткомо гойтара агитаци лакхъяра а. Хоза язъяьча, кийчъяьча щиташа, стендаша, плакаташа тIахьех колхозхой цхьаккха фийг ца боабеш а сихагIа а ялаташ чуэцара.

Агитатораша ханнахьа арадоах пенгазеташ, молнеш, даь балхаш хIара денна хьоккхама Доска дIа дIаязду.

ДикагIа барий опыти, кердадари балха юкъекхухь агитатораша хьайбайи оалхазарийи фермашка а. Масала, агитатора-зоотехника нов. Татаева В-12 яха биостимулятор етта йолаяьй оалхазараштa телача дуача хIамах. Цо дикка лакхдаьд котамаша фуаш делга.

Доа ца деши, лежкъа ца дайташи 10—12 дийнахь дерригa ка бола ялаташ чуийца дахари уж паччахьалкхенга дохкара план ханал хьалха кхоачашъяри — иштта да агитатораша а колхоза ерригача коллективо а тахан шийна хьалхашка оттадаь керттера декхараш.

П. КУЗЬМИН,
Сунженски района «Победа» колхоза агитколлектива кулгалхо.

ТIаийца декхар кхоачашдергда

Вай республике цIи хезача маякех ва Ачхой-Мартана района «Лермонтовский» совхоза хьажкIаш лелаю Чагаев Имран. Дуккха шераш да из хьажкIаш лелаеча механизированни звенон керте латта. ХIаьта из звено шерагара шерага шийн балха говзал лакхъеш, хьажкIаш хьувкъаяра доккхий толамаш доахаш хьайоагIа.

Укх шера Чагаев Имран керте латтача звенос, Ерригроссийски социалистически яхьа юкъе а яха, 250 гектарах хIаране тIара 65 центнер фуалъяьхаи 150 гектарах хIаране тIара 350 центнер силосаи хьажкIаш кхее лаьрхIад.

Уж шоай деша даьй ба. Агротехнически дикагIча хана лерттIа кийчдаьча лаьтта дIайийна яьхар ерригa хьажкIаш, хIаьта хIанз шоай хьажкIашта эшаш дола гIулакх сихеи дикеи деш а ба уж.

Тай техача санна нийсача мугIарех тIаяьнна латт хьажкIаш. Духхьала Iаьржа лаьттеи лакхъенна латта сийна хьажкIаши мара, баьцах вIалла хIама бIаргагургдац цар участка тIа. ХьажкIаш хьалтIаялалехьеи хьалтIаяьнначул тIехьагIеи шозза макха баьккхар цар, урагIеи пхорагIеи культиваци яьй. Минеральни удобренеш а ехкаш кхы а культиваци ергйолаш ба. Цу тайпарча дикача балхо дIайовзийтай Имрана цIи массанена. «Тха Имран», аьле мара цхьаккха саго цIи яккхац цун ерригача «Лермонтовский» совхозе.

Тешшаме ала йиш я Чагаев Имран керте латтача звенос шейн тIаийца декхараш кхоачашдергда, аьнна.

Г. ЗАКРИЕВ.

Шекара свеклана гІулакх дика ду

Шекара свекла дика хьувкъаяра тІабийрзза къахьегаш ба Гудермесски района Орджоникидзе цІерахча колхоза Абуев Шамалхьажий бригадацара колхозхой. Дега чІоагІа тоам беш геттара дика хьалтІаяьннай 70 гектара тІа бригадо дІайиина шекара свекла.

Хаджиев Имрана кулгал деча тракторни бригадацарча механизаторашa шозза культиваци яьй свекла мугІарашта юкъе. Колхозера кхаллах, хІаране 1,2 гектар шийга дІа а ийца, свекла ниiлхъеш а оасарах бокъонца цІенъеш а 7—8 дийнахьа чакхбаьлар дерригача кхай тІа.

Шекара свекла дика хьувкъарца чІоагІа материальни хьаштдолаш ба колхозхой, хІана аьлча цар дІаеннача свекла хІара центнера тІера дарегІарча маьхах (килограммах 38 кепиг долаш) 500 грамм шекар лу царна. Сабелгало яьлча денз боад боллалца свеклана гІулакх деш кхай тІа хул колхозера кхаллах.

...Йоачан ца хулаш дукха а гайна, лаьтта доакъаделар. свеклай лордаш маьлхаръяха йолаелар. Колхоза агроном Шидаев Ахьмадсолтеи, колхоза кхашка хиш дахкара воккхагІа вола мастер Довлетгериев Адами, тракторист А. Абдулкадырови, къахьегамхой шоашта тІехьа а баьха, чІоагІа оарцагІбаьлар цу гІулакха. Ха ца йоаеш кхашка хий ухаргдолаш хьоарсамаш а даьха, свеклана хий диллар. Свеклана хий дуллача къаьстта дика къахьийгар Ш. Висурова, Д. Висурова, В. Магомадова, В. Абдурашидова, М. Абдурахьманова, К. Джабраилова. ЗІамигача хьоарсамашка гІолла Ахсайкой яхача оросительни сетера хий диллар цар свеклана.

Свекла дІаювча хана мугІарех минеральни удобренеш а ехкаш бир из болх тракториста Махмаев Хизарас. Цунах кхоачам ца беш, свеклана хий дуллача хана юха а котамий помети аммиачни селитреи а тохаш, планах 150 центнер яккха лаьрхІача метте, хІара гектара тІара 300 центнер свекла яккха къахьегаш я звеньевая Дудурхаджиева. Дудурхаджиева звенол тІехьа ца юсаш дика балхаш ду Мурцуева Хозий, Радуева Муций, Эсимбаева Айхалума звеноша а.

Шекара свекла хьувкъаяра лоаттабу къовсам хоадамерча хана чу кхаьчаб хІанз. Абуева бригадал тІехьа ца йиса оарцагІъяьнна я къонача коммуниста Арсанбиев ЯрагІе кулгалдеш йола шоллагІа бригада а. Цу бригаде свекла хьалтІаяьнна дукха ха яц. Культиваци елгеи оасар делгеи чакхдаьнначул тІехьагІа, кхашка хий дуллаш, удобренеш йохкаш ба хІанз бригада къахьегамхой.

Орджоникидзе цІерахча колхозерча къахьегамхоша социалистически яхь лаьцай шоай лоалахошца — «Дружбаи» «Октябра 40 шуи» яхача колхозашкарча къахьегамхошца.

В. КАЛАШНИКОВ,
Гудермесски совхозно-колхозни управлене инструктор-организатор.

Ярославски область. «КИР-1,5» яха 500 керда роторни косилка - измельчитель арахецаргья Ярославски моторни заводо юртбоахамера ялаташ чуэцара балхаш дІадолалуш. Кхашкарча балхаш тІа тохкамаш а даь чакхъяьннай машиний хьалхара образецаш.

Сурта тІа: «Новый Север» яхача совхозе тохкам беш я косилка-измельчитель.

Б. Саранцева сурт.
ТАСС фотохроника.

Цхьан районера хоамаш

СИХЕИ ЦХЬАККХА КА ЦА БОАБЕШИ

Ка бола ялаташ дика хьалкхедаьд Шелковской района Ленина цІерахча колхоза кхашкара балхаш деча къахьегамхошеи механизаторашеи. Цхьатарра дедезаш хІанз колхозхошта хьалхашка латта балхаш дукха да: ка бола ялат хьекха Іодуллилга, касараш хьал а эцаш, из оардилга, гул а деш, ча вІаштатохилга, мукъадаьнна лаьтта оаха а оахаш, юха а цу тІа хьажкІаш дІаювлга. Цу дерригача балхашта план-график оттаяьй колхозе. 700 гектара тІара мукхи кІаи чу а ийца, цу лаьтта хьажкІаш дІае еза.

Колхоза кхашка хинначоа бІаргагу юххьанца денз механизатораша уж балхаш дика чакхдоахилга.

Группови хьисапе мукх хьокхаш кхоъ жатка я. Цу балха тІа дика толамаш доах говзача механизатораша — хьажкІаш лелаераша Н. Красноженова, П. Тушканова, С. Ситалова. Дийнахь а бус а мукх хьокхилга вІаштІехьа а даьккха, кхаь дийнахьа 300 гектар гаргга мукх хьекхаб цар. Юккъера лаьрхІача хІара жатка дийнахь-бус 33 гектар мукх хьокх, планах лаьрхІар 16 гектар мара йоацача метте. Касараш нийса дувшаро, мукх юхxe гІоллеи цІенеи хьакхаро тешал ду балха говзал йоккха йолаш механизатораш хилара.

ХьажкІаш лелаю механизатораш мукх хьокхаш боахкаш хилча хьажкІашта гІулакх делга ледара дисацалий-теш, аьнна, хета тарлургда. Ак, дисац. ХІанз беррига механизатораш эшаш гІулакх дац хьажкІашта. Уж оасарахь цІена я. Эшшача метте минеральни удобренеш а тохаш культиваци ю механизированни звено члена Овчарова. Шекара свекла дІайийнача метте иштта балхаш деш ба кхы бола трактористаш а.

Мукх хьакха болабеннача диълагІча дийнахьа паркхаш хьалъэца шоай РСМ-8 яха комбайнаш араяьхар Я. Ситалова, М. Цыбина, Т. Дернесекова, иштта кхычар а. Болх шин сменах вІаштІехьбаьккхаб, заданеш тІехкхоачашъю, цхьаккха а ка юхе ца бусаш, цІена бу болх, хІара гектара тІара 18—20 центнер мукх боал.

Къаьстта белгалдаккха деза цхьаькха хІама. Паркхаш хьалъэцача хана комбайнаша хьал ца эцаш, теІача метте нийсденна а комбайно гола тохача метте а кІезиг-дукха ялат юхедус. Иштта аллийса ялат шодашца хьал а лехьадеш, юхxe дадача кхыча касараштa дІатІадехкаш нах ба. Йол гулъю йолхьинг тІехьа а долаш ДТ-14 яха трактор а лел комбайнаша хьал ца эцаш аллийса ялат хьагулдеш. Аьл тІа из болх бе ца безаш ше мукъа маваьлла а, цхьаккха ка боврг-боацаш мукх хьалъэца ший трактор араяьккхар тракториста нов. Дворникова.

— Нагахьа санна йоачан хуле-м кхы а дукхагІа накъадаргда са йолхьинг, — йоах тракториста, — касараш хьалхьоаде, докъаде новкъостал дергда цо.

Ка бола ялат хьокхилга дика дІадоладаьд Ленина цІерахча колхоза къахьегамхоша. Оттаьнча ханал тІехьа ца доалийташи вІалла доа ца деши дерригa ялат чу а ийца КПСС ЦК мартовски Пленума решенеш кхоачашъяра шоашкара дакъа лаца лерхІ цар.

М. АЗИЕВ,
(тха собкор.)

1962-ча ШЕРА 10-ча ИЮНЕ КХАЧЧАЛЦА РЕСПУБЛИКА КОЛХОЗАШКЕИ СОВХОЗАШКЕИ ГУРАХЬА ДИЙНА КА БОЛА ЯЛАТ ЧУЭЦАРАХИ ЙОЛ КИЙЧЪЯРАХИ ЙОЛА

Сводка

Производственни управленеши цар районаши	Хьакхаь гурахьа дийна ялат	Иззал йол хьакхай	Кийчъяьр	
			йол	силос
Грозненски	**5**	**41**	**15**	**0,6**
Ачхой-Мартана	2	83	12	—
Грозненски	6	89	21	0,8
Советски	—	—	—	—
Урус-Мартана	—	—	14	0,4
Гудермесски	**10**	**5**	**1,4**	**2**
Ведана	—	—	—	—
Гудермесски	28	22	1,7	2
Курчалой	—	—	—	—
Ножай-Юрта	—	1	—	—
Шалински	—	—	7	5
Наурски	**13**	**30**	**30**	**1**
Надтеречни	7	61	40	—
Наурски	13	11	32	2
Шелковской	13	41	28	—
Сунженски	**—**	**13**	**2**	**0,4**
гор. МагІалбик	—	18	0,4	—
Наьсарен	—	—	3	—
Сунженски	—	34	5	1
Хьайбаш кхоабача треста боахаме	**—**	**39**	**16**	**—**
Совнархоза совхозаш	**37**	**5**	**21**	**—**
Республике гІолла	**6**	**25**	**15**	**1**

Республика кхашка тІехь-тІехьа сихлуш латт ка бола ялаташ чуэцара балхаш. Денгара денга дукхагІа хул из болх дІаболабаь боахамаш.

Соахкарчул дуккха а хьалхагІа доладеннад укх шера ка бола ялаташ чуэца. Июнь бетта 10 ди хьаотташ хьекха беррига мукх 9,1 эзар гектар ба. Из болх геттара дика вІаштІехьбаьккхаб гудермесцаша. Гурахьа дІабийна мукх хьекха боалаш латт цу районерча боахамашка. Юккъера лаьрхІача хІара гектара тІара 18 центнер мукх боал цига. Из дика хьувкъам ба.

Беррига шоай низ тІа а бахийта ка бола ялат 8—10 дийнахьа чуийца даккха оарцагІбаьнна ба республика кхашкара къахьегамхойи механизатораши. Геттара дика, хьисапаца болх вІаштІехьбаккхари ерригача техникага бизза болх байтари — алхха из да цу балха тІа толам боаккхаргбар. Цхьабакъда, ялат чуэца доладеннача хьалхарча деношка гучадаьннад Шелковской, Надтеречни, иштта кхыча районашкарча боахамаша из керттера гІулакх дицдалийталга. Ялат чуэцача техникага лерттІа болх байтац, жаткаши комбайнаши болх ца беш сайце латташ ханаш ух, цхьадолча боахамашка ка бола ялат хьакха ханнахьа арабаьннабац.

ХІанз а комбайнаштеи юртбоахама кхыча техниканеи ремонт елга дизза чакхдаьккхадац Наьсарен, Курчалой, Сунженски, иштта кхыча районашка, цу зонашка ка бола ялат чуэца ха хьаотташ латташехьа а.

Ялат чуэцара балхашцара кхоачамбоацараш сихха дІадоахилга, цхьаккха сахьат а зехьа доа ца дар, дика хьийкъа ялаташ вІалла доа а ца деш 8—10 дийнахьа чуийца доахилга — керттердар из да хІанз.

Порядок лораераш

Цеха мастера Н. Мелкумяна кулгалдеча соттаяь - гарнитурни мебель еча фабрикерча дружинникаша дика болх бу общественни порядок лораяра гІулакха. «Грознефтяной» яхача станцерча микроштабе шоатти кІиранденни шин дийнахьа гул а беле, шоай командирагара инструктаж хьа а ийце декхараш кхоачашде шо-шоай объекташка дІа-хьа болх уж.

Гонахьарча наха шоай дисциплина дІагойтарца кхетама болх а бу дружинникаша. Дукха ха йоаццаш, фабрика болхлочо Имаева общественни порядок толхаяьяр. Цунца хьалхагІа къамаьл а даь, шоай член вир цох дружинникаша. Ше харцахьа даьча гІулакха дехке ваьлар Имаев, хІаьта хІанз дизза дакъа лоацаш вола дружинник а ва из. Цхьан сарахьа автомашина тІера Іовежача сага тІанийсбелар дружинникаш. Чехка машин а йийха больнице дІавигийтарца новкъостал дир лозаваьчоа.

Массаза а балха заданеш тІехкхоачаш а еш производстве хьалха латтараш ба фабрикера дукхагІа бола дружинникаш. 120—125 процент нормаш кхоачашъеча, коммунистически къахьегама бригада цІи яккха къовсам лоаттабеча бригада кулгалхо ва столяр Кагирхаджиев Вахид. Коммунистически къахьегама цІи лелаеча Нестеренко Алли бригадера дукхагІа бола шлифовальщицаш а ба хьокхаме болх беш дружинникаш. Общественни порядок лораяра дика къахьегаш ба производстве хьалхле лелаеш бола Абубакаров Дукни, Евлоев Азамат, Исаков Бахьаудин, кхыбараш.

С. ХАНБЕКОВ.

Ташкентски область, Шовзткъеи итт гектар хулача кхай тІара хІара гектара тІара 2000 центнер моша доакъари ткъаи пхиъ гектара тІара хІаране тІара 60 центнер йолаш кІаи чуэца лаьрхІад укх шера Верхнечирчикски района «Политотдел» яхача колхоза СССР Лакхехьарча Совета депутата Ли Любовс кулгалдеча бригада коллективо. ХІанз шозлагІа деча оасара балхаш чакхдоахаш боахк механизатораш.

Сурта тІа: Ли Любовь ший хьажкІашка хьожаш йоалл.

К. Разыкова сурт.
ТАСС фотохроника.

ЧІоаггІа къовсам лоаттабе оасарца

КПСС ЦК мартовски Пленума соцам тІа дувц ялат алсамдаккхара ялат дикагІа хьувкъаде дезилгеи беркатегІа йола культураш — кІа, хьажкІаш, горох, соя, иштта кхыйола бобови культураш дукхагІа дІае езилгеи. ХІара колхозеи совхозеи цхьан гектара тІара ка бола ялат 20—25, хьажкІаш — 50, горохи доакъара бобаши — 20—30, гидуаргаш — 20, коартолаш 120—200, баьца дааpаш — 250—300 центнер йоаккхаргйолаш хьувкъае еза уж культураш.

Из декхар кхоачашдара чІоаггІа къовсам лоаттабе беза лаьттанцара хьоанали тІоадали юача, ялат ца хьувкъийтача оасарца. Цхьабакъда, из гІулакх леладе доаггІача тайпара дика леладац дуккхача колхозашеи совхозашеи. Наькъа йистошка, машиннаькъаши тІо-наькъаши тІехдулача моттигашка, оросительнии ирригационно-мелиоративнии сетешка цу гІулакха е еззача тайпара терко йиц. Хий дехкача каналашта юхxe гІолла тІадаьнна оасар дІа ца даккхар бахьан долаш из сихха кхашка гІолла дІадаржъ.

Дукха оасар да Алханчуртски межреспубликански обводнительно - оросительни сете. Цхьадолча каналашка чІоагІа зене дола аброзия яха оасар корадаьд. Из гІулакх ховш да АМООС кулгалхошта, цхьабакъда из дІадаккхара цо даь цхьаккха а хІама-м дац. Иштта во латт хиш дехкача хьоарсамашкара оасар дІадаккхара гІулакх Гудермесски района «Гудермесский» совхозе а. Хиш дехкаш дола каналаш оасарах цІендара сихха оарцагІбала беза совхоза кулгалхой.

Шоай участкерча наькъашкара оасар дІадаккха хІанз а йолаеннаяц № 330 йола наькъий - эксплуатационни управлени, Наурски района Ленина цІерагІеи «Красное знамя» яхеи колхозаш.

Оасар дІадаккха йолаеннай Грозненски наькъий-эксплуатационни управлени. Цхьабакъда, геттара мела-м бу цига из болх. Гаьнаш егІача моттигашкара оасар вІалла дІа а даккхац.

Оасарца къовсам лоаттабеш доккхий балхаш даьд оросительни система управлене. Каналаш доахаш хьатессача лаьттан тІа гІолла люцерна дІайийнай.

Оасарца къовсам лоаттабелга берригача боахамий кулгалхой керттера декхар долга а ховш, цу гІулакха чІоаггІа терко е декхарийла ба уж.

В. ЗАВРАЖНЫЙ,
республика хина боахама управлене воккхагІа вола агроном.

Кагирхой, хьажкІаш хьалкхеяра хьалхарча мугІаре!

Шелковской районерча итте а колхозе хьогге а дІайийна яьннай хьажкІаш. Укх шера районе дІайийнача ерригача хьажкІех 60 процент совгІа хьажкІаш комсомольско - кагирхой звеной участкашка я. ХьажкІашта гІулакх делга дика вІаштІехьдаьнна лел хІанз комсомольско - кагирхой звеношка.

«Коминтерн» яхача колхоза Виктор Гордейчук керте латтача комсомольско-кагирхой механизированни звене дар тхо. 240 гектар хьажкІаш я Виктора звеноцарча кагирхоша гІулакх деш. Оасар дохадар духьа ханнахьа урагІа а пхорагІа а культиваци яьй, хьажкІаш хьалтІа а ялалехьа макхаш даьхад. ХьажкІаш хьалтІа а яьнна чІоагІъенначул тІехьагІа, кагирхошеи школьникашеи, хІара кІоагачу 1—2 хьажкІа а юташ, кулгашца хьажкІаш нийлхъяьй.

ХьажкІашта оасар деи уж нийлхъеи ерригача школашкара дешархой оарцагІбоахаш района дешара отделаца цхьана дукха болх баьб ВЛКСМ райкомо. Шоаш доал деча хьажкІашта гІулакх ледара даь моттиг гучаяьлча чІоагІа оарцагІбоал районера кагирхой. Масала, Фрунзе цІерахча колхозе 40 гектар хьажкІашта оасар даьннилга гуча а даьнна, ерригa актив, колхозхой, дешархой оарцагІа а баьха, из участок сихха оасарах цІенъелга вІаштІехьдаьккхар комсомольски прожектора членаша. Цу балха дика новкъостал дир школа директора коммуниста Г. Х. Нероева.

Шоаш лелаеча участкех хІара гектара тІара 45 центнер фуалъяьхача хьажкІийи 350 центнер силоса лаьрхІа моша доакъари даккха, аьнна денна дош сийленца кхоачашдергда Шелковской районерча комсомольцашеи кагирхошеи.

Г. ТИМОХИН,
ВЛКСМ Шелковской райкома секретарь.

КРАСНОДАРСКИ КРАЙ. Юкъ-юкъера кхаьч-кхаьча ялат чуэца доладеннад Кубане. Хьалхарча дийннахье а итташ гектараш тІара мукх хьакха а хьекха касарех Іобиллар Абински района «Победа» яхача колхоза механизатораша. Хьакха а хьокхаш касарех мукх Іобуллаш 16 жаткеи касараш хьал а эцаш мукх оардаш 14 комбайни хургья колхоза кхашка. Укх шера паччахьалкхенга 300 эзар пунт ялат дохкаргда колхозо.

СУРТА ТІА: хьаккхариардари къаьста а долаш гурахьа бийна мукх чуэцаш боахк «Победа» колхозе.

Е. ШУЛЕПОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

СПЕЦИАЛИСТА ХЬЕХАМАШ

Гороха зе деча хІамашца къовсам лоаттабе

Агротехнико махьеххара гІулакх деш хилча горох дика хьувкъаргйола хьалаш да Нохч-ГІалгІай АССР ерригача районашка. 1962-ча шера 3 эзар гектар гаргга горох дІайийнай республикерча колхозашеи совхозашеи. Цу лаьттара чу а ийца, шортта шоай гороха фу хургда хьатІадоагІача шера республикерча боахамашка. Из дуккхача маьхера культура кхозза — диазза дукхагІа дІаювргья республикерча колхозашеи совхозашеи 1963-ча шера.

Дукха терко е езаш хІама да гороха зе деш йолча садоахкача хІамилгашца къовсам лоаттабелга. Гороха зе ду эггара кхерамегІара хІамаш ераш я: плодожорка, зерновка, клубникови долгоносик, тля яха чоапилгаш. Заьлзеи дика дегІаца йоагІачеи горохах эггара чІоагІагІа лат плодожорка. Цудухьа горох дикагІа дегІаяйтара деча дерригача агротехнически гІулакхаша новкъостал ду уж хІамаш горохах ца латийтара а.

Фу де деза плодожоркана духьал къовсам лоаттабара?

Йиш махулла хьалхагІеи дикача фуцеи горох дІаер, хІара 100 литр хих 100—200 грамм никотин е анабазин-сульфати 400 грамм барзкъех детта сапеи а теха кийчъяь молхаш тохар. Нагахьа санна уж молхаш йоацаш хилча, хІара гектара 15 килограмм лоархІам болаш ДДТ яха дуст е гексахлоран тоха а мегаргья. Ханнахьа чуэцилгеи оардилгеи, горох аьрдача меттера нувхаш дІайоахилга, цига йиса садоахка хІамаш йовргйолаш цу меттера лаьтта оахилга, горох чуийцачул тІехьагІа мукъадаьнна кхаш кІоаргга оахилга. Уж хІамаш да плодожоркаца къовсам лоаттабара де дезараш.

Гороха буртилгах латаш я зерновка яха чоапилг. Зерновка летача гороха 35 процент дозал тІерадоал, 55—85 процент тІаяргйоацаш хул, хІаьта уж яара а пайдана яц. Зерновкаца къовсам лоаттабара де дезар ер да: из чоапилг латанза дола фу ханнахьа дІадер, гороха фун цхьан тоннах 1—2 килограмм 12 процент йола гексахлорана дуст тох. ДІае кийчъеш йола горох 15 процентал дукхагІа тІунал йоаллаш хилийта йиш яц. Гексахлоран теха кийчдаь гороха фу 15—18 градус температура а хургйолаш брезент тІа а теха лоаттаде деза 7—10 ди доаккхийташ. Нийсса аханешта гаргга зиза техача хана хІара гектара 25—30 килограмм кхоачаш ДДТ яха дуст е гексахлоран тоха еза гороха кхай тІа. ХьалхагІа из теха 8—10 ди даьлча, цІаькха юха а тоха еза цу кхай тІа уж молхаш.

Гороха хула тля яха садоахка хІамаш чІоагІа ебаш хул дІайхеи тІаьдеи денош эттача хана. ХьалтІаяьннача гороха бовхьамех лат уж, чура тІоадал дІа а увзаш, гайдолгий бовхьамашкара листаш хеба а йолийт, йокъа а ю. Тля летача гороха укх тайпара молхаш тоха еза: 100 литр хих 50—100 грамм ткъаь итт процента тиофос тохаш кийчъяь молхаш. ХІара гектара 500 литр кхоачача боарамах тоха еза гороха кхай тІа уж молхаш.

Цул совнагІа дуккха а тайп-тайпара лазараш а хул гороха. Царех эггара кхерамегІа дараш да: овлаш дохкалу лазар, мукхдаара кеп отта лазар, тхира хьисапе дом тІахьарцар, вирусни лазараш. Гороха хулача лазараштa духьал а иштта къовсам лелабе беза. Тхира хьисапе дом тІахьаьрцача хана хІара гектара тІа 15—30 килограмм зенгал тоха деза, хІаьта мукхдаара кеп отта лазар ца хилийтара 100 литр хих цхьа процент йола бордоски коачала килограмм а тохаш кийчъяь молхаш тох. Гороха хІара гектара тІа 500—600 литр тоха еза уж молхаш.

Кхаьча яьлча цхьаккха а ди тІехьа ца йоалийташ, сухал баь чуэца еза горох. Гороха хетолга лохехьара 2—3 качилг кхаьча даьнначул тІехьагІа чуэца йолаю из. Чуийцачул тІехьагІа а кхач горох. Цудухьа лакхехьара качилгаш кхаьчадацар, аьнна кхеравезац.

И. МАЛЬСАГОВ,
Нохч-ГІалгІайчен производстваи заготовкайи министерства агроном-инспектор.

Москва. 6-ча июне Центральни выставочни зале барзкъий, кога гIирсий, пазата барзкъий, меховий хIамай Ерригсоюзни выставка хьайийлай.

Сурта тIа: ийдерхой выставка экспонаташка хьежаш боахк.

Э. Евзерихинеи

Н. Ситниковаи сурт.

ТАСС фотохроника.

КЪОНАБАРИЙ ТЕАТР

БархI шу совгIа ха я республикански пионерий Двореце къонабарий театр хьадийла. Цу хана денз 400 спектакль оттаяьй театра коллективо, хIаьта бIаь эзар совгIа къона зритель хиннав цига хьажа вена.

ЧIоагIа дегаш гIоздаьннадар дешархой театр хьадийлача. Дика кулгалхю ва цига А. В. Луначарске цIерах йола паччахьалкхен Московски театральни институт а яьккха вена И. Балкасадский.

Цу театра коллективо эггара хьалха оттайир А. Фадеева «Молодая гвардия» яха премьера. Атта гIулакх дацар къонача артисташта хьалхашка лаьттар, цхьабакъда дика-м ловзайир цар хIаране шоай ролаш.

Дика а тайп-тайпара а я театра репертуар. Цун афишаш тIа — Гогола «Женитьба», Михалкова «Сомбреро», Афиногенова «Машенька», Шварца «Снежная королева», иштта кхы а.

Зрителашта дика дагайоагIа Карамышева Лида. ЧIоагIа дика ловзайора цо «Женитьба» оттаеча хана захала, иштта кхыйола ролаш. Массехк шу даьлча Карамышева Вахтангова цIерахча театра студи йисте а яьккха, хIанз Станиславске цIерахча Московски театра артистка я.

Иштта йовз зрителашта «Золушка», «Снежная королева» яхача спектаклаш тIара ролаш ловзаеш хинна Вакуленко Зина а. ХIанз Московски зIамигача театра театральни училище деша яхай из.

Цхьабакъда, шоай театр цIаккха а дицлац царна а иштта цига болх беш хиннача кхыча артисташта а. Каст-каста письмош ух театро хьалкхебаьрашкара Балтийск, Орджоникидзе, Томск, Дашкесана яхача. иштта кхыча городашкара.

Сцена тIа ролаш ловзаярал совгIа декорацеш, костюмаш, парикаш кийчъю шоаш къоначa артисташа. Профессиональни театр санна декоративни, костюмерни, иштта кхыйола цехаш я цу театре а.

Дешархой самодеятельни театре шоай режиссераш, композитораш ба. Масала, музыкальни училища дешархочо Димаев Саида сцена тIа ролаш ловзаярал совгIа музыка а язъю. Безлепкин Жора «Женитьба» яхача спектакла ассистент-режиссер ва. Шоай педагога И. Балкасадске новкъостал а деш шоаш режиссерски планаш увттаю цар, хIаьта цхьайолча сценашта репетици а ю.

Дукха новкъостий ба театре. Из дика довзаш а дезаш а я хIара клуб, школа, хIаьта аьхки каст-каста пионерски лагерашка а хул театра коллектив. ХIанз Грознерча № 15 йолча школе-интернате шиӣ филиал вIашагIъеллай театро. Сцена тIа массехказа ролаш ловзаеш хиннай цигара нохчийи гIалгIайи йиIигаш.

С. САЛЬМАН.

Ханал ши бутт хьалха

Боккхача безамца кхоачашду номер «131 йолча поезда» строительно - монтажни управлене коллективо ше тIаийца декхараш. Цо хьалдеш да Грозне Гвардейски улицагIара 80 квартирни цIа, Гудермесера 520 дешархочоа лаьрхIа школеи 32 квартирни цIаи. Ханал ши бутт хьалха уж гIирсаш хьалдаь даха дош деннад коллективо. Из да Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце цIейна толамца накъа бахкара «131-ча поезда» къахьегамхой совгIат.

Кхы а хьалхагIа йистебовла лерхI 80 квартирни цIа хьалдеш болча, Калунца кулгалдеча коммунистически къахьегама комплексни бригада къахьегамхоша. Цу бригадаца тайп-тайпарча къамех 60 саг ва. Массе тайпа говзал я царга.

ЦаI ах—шиъ балха норма дийнахьа ца йоаккхаш болхло вац комплексни бригадаца. Из бахьан долаш ах шу гаргга да управлене дIа-юха телаш йола ЦIе байракх коллективо шийга лелаю.

Иштта, шерра ях яьржай коммунистически къахьегама бригада цIи яккха къахьегаш йолча Приходько керте латтача комплексно-механизированни бригадаи дукха ха йоаццаш вIашагIтехача Косьянина штукатурий бригадаи коллективашта юкъе а. Цу бригадаша балхаш ду Гудермесера школеи 32 квартирни цIаи хьалдеча. Цар дош деннад каникулаш йистейовлача ханна кердача школе дешархой деша торо хургйолаш из йистеяккха.

ГIишлошъерий балхаш дикка аттача даларо хьахьокх йиллача ханал а хьалхагIа бригадаша шоай дош кхоачашдергхилар.

А ДОДОВ.

Сакъердаме ахка доладеннад

Йоккха йоакхо ю берий Карабулаке. Профсоюза промыслови комитетои «Сунжанефта» мехкдаьтта промыслови управлене кулгалхошеи геттара дика пионерски лагерь хьалъяьй. Дукха ха ялалехьа лагера мачте михо леста а еш ЦIе байракх ягIаргья. 400 гаргга пионери дешархои салоIаш хургва лагере. Цига болх беш хургбола воспитателаши пионерий вожатеши хIанззехьа а вIашагIтехаб.

Город Орджоникидзерча, Шалажерча, иштта кхыча пионерски лагерашка салаIа гIоргда 20—25 бер. ХIаьта Асиновск яхача станицерча лагере салоIаш а да Карабулакера 50 бер.

Малав бераша ахкан салоIача хана исторически а иштта кхыча а моттигашка хьажа ваха безам боацар? Хетаргахьа, цу тайпара саг корортвац. Ма дукха сакъердаме хIамаш гургда, кердадараш довзаргда хьона, ма боккха кхетам эцаргба Iа Даьхенга хьажа араваьлча! Хьехархо Н. В. Лысенко хьалха а волаш цу гIулакха ваха хиннав Карабулакера 24 дешархо. ЧIоагIа сакъердалуш хилар Карабулакера Первомайске, Мужеча, Олкам долхаши юха цIадоагIаши бераша яь поход. Ялх дийнахьа чакхъяьлар из маршрут.

В. И. Ленина цIерахча пионерски организаце 40 шу дизара хетадаь долча месячнике дика къахьийгар Карабулакски юкъерча школа пионерашеи дешархошеи. 50 тонн металлолом а гулъяь, республике хьалхара моттиг яьккхар цар. Комсомола обкома решенех еннача машинаца Нальчик, Пятигорск, Железноводск, Есентуки, Кисловодск яхача городашка экскурсе ваха хиннав 30 дешархо.

М. ФРОЛОВ,
Карабулака юкъерча школа директор.

ТОАДЕ ЮРТАШКА КНИЖКАШ ДОХКИЛГА

Вай мехка коммунизм хьалъеча хана къахьегамхой коммунистически кхетамца кхебара керттера дакъа дIалоац идеологически балхо. КПСС кердача Программо къаьгга хьахьокх из иштта хилар.

ДIаяхача замах юхедиса, хIанз цхьаболча нахах дIакъастанза дола во гIулакхаш, оамалаш дIаяхара, хIара къахьегамхочунна коммунистически кхетам балара, къахьегам безийтара новкъостал деш я пропаганда, агитаци, кепа йоазув, радио, телевидени, кино, культурно-просветительни болх, литература, искусство.

Коммунистически оамалашца къахьегамхой кхетабара лоархIамболлаш моттиг дIалоац книжко а. ХIара шерра лакхлу вай республике наха юкъе книжкаш доаржаделга, книжни издательстваша дукхагIа арахец уж.

Бакъда, таханарча вахаро яххача тайпара лелац юрташка бахача нахага книжкаш дохкилга. Респотребсоюза кулгалхоша цу гIулакха йоаггIача бесса уйла ца елга, из ца лоархIилга да из.

Респотребсоюзо ший тайпара лелабу Нохч-ГIалгIай книготорге литература дIакхахьара болх. Наха мел книжкаш эш, дукхагIа безам малагIча литератураца ба ца хьожаш тел заказаш респотребсоюза кулгалхоша, цудухьа кIезига ийду юртахоша литература, къаьстта гIалгIайи нохчийи меттала дар. Масала, 1000 тираж йолаш нохчийи гIалгIайи меттала араьннача «Февралагара Октябрага», «Октябрьски социалистически революци», «Реакце замеи керда лакхали» яхача В. И. Ленина произведенешта 200—300 экземпляра мара заказ деннадац респотребсоюзо, книжни издательствас юрташта лаьрхIа уж книжкаш арахийца доллашехь а.

Во Iалашбу респотребсоюзо кхашкара къахьегамхой юртбоахама литератураца а. «Доахана фермашта механизаци яр», «Жа леладерашта юкъера массово-политически болх» яхача брошюрашта 30—50 процент мара заказ деннадац. КIезига тер-калду респотребсоюзо нохч-гIалгIай меттала арадувла художественни берий литература а.

ДоагIача бесса леладац респотребсоюза правленес юрташкарча нахага книжкаш дохкилга, книжкай тираж дукхагIа хургйолаш хIама вIаштIехьдоаккхилга. 1960—1962 шерашка республике хьалъе езача 13 книжни тикаех хIанз а 7 мара хьалъяь яьннаяц. Царех шиъ продукташ йохкаш я, книжкаш юстар а даьха.

Кхыдола балхаш дайт респотребсоюзо книжкаш дIа-хьа доаржаде декхарийла болча штатни болхлошка а. Масала, Шелковской, Шаьла, Урус-Мартана, Наурски райпотребсоюзашкара книжкай товароведаш промышленнии юртбоахамеи товарий товароведаш ба. Цу гIулакхо книжкаш доаржадара гIулакх юхатетт.

ДукхагIа йолча районашкарчеи юрташкарчеи книжни тикаш чу балхаш деш ба шоай декхар ца довзаш, литература къахьегамхошта юкъе доаржаделга вIаштIехьдаккха ца ховш бола нах. Ачхой-Мартана, Ведана, Советски районий тикаш чу латтараш ийдерхошта малагIа книжка пайданегIа да ала ца ховш ба, шоай книжни полкаш тIа малагIа литература да хац. Цудухьа латт Ачхой-Мартана, Урус-Мартана, Надтеречни районий тикаш чу «Нохч-ГIалгIайчен юртбоахама хьалха латтачун библиотечка» яха брошюраш дукха лоархIам боацача книжкашта тIехьашка, из укх шера юххьанца арадаьнна пайдане литература доллашехь а.

Цхьайолча моттигашка вIалла да а дац вайнахьа меттал республикански книжни издательствас арахийца политически, художественни, юртбоахама литература. Масала, Наьсарен, Урус-Мартана, Ачхой-Мартана районий тикашка дац уж книжкаш.

Книжкаш дохкача контрольца хилар бахьан долаш дуккхача моттигашкара тикаш книжкаш ца дохкаш сецай. Шаьла района Сержен-юрта книжкаш ца дохка ер шоллагIа шу да. Продавецо школе уллача лареке уж книжкаш дIачу а денна полкаш продуктови товаращца хьалйизай. Массехк шу да Ведана района ЦIа-Веданои Харачои яхача юрташкарча тикаш чу книжкаш доаца а. Уж санна дола масалаш дуккха а дувца йиш я.

РСФСР-а культура Министерстваси респотребсоюзои республика опытно-хьокхама боахамашка книжкаш дохкилга шерагIа доаржаде аьнна оттадаь долладе а из декхар кхоачашдара цхьаккха хIама даьдац респотребсоюзои вай культура Министерстваи.

Респотребсоюза нахага дукхагIа книжкаш дIакхачийтара уйла ца елга хьахьокх потребкооперацe болхлоша 1962 шера тIаийцача социалистически декхарашта юкъе юрташта эша книжка ца хьоадаро а.

ЛоархIам бац цу балха цхьайолча парте райкомаша а КПСС Грозненски, Сунженски, Советски, Шелковской райкомаш къахьегамхошка книжкаш миштa дохк, царна малагIа литература эш хьажац. Из бахьан долаш цу районашка пхе бетта йоагIа книжкаш дохкара план кхоачашъяьяц. Нагахь санна укх шера январь бетта Грозненски районе 83 процент цига книжкаш дехка дале, апрель бетта 35 процент мара кхоачашъяьяц задани.

Геттара ледара леладу книжкаш дохкара гIулакх цхьайолча ВЛКСМ-а райкомаша а, цу балха хьалхле лелае езараш шоаш боллашехь а.

Къахьегамхой коммунистически кхетамца кхебара декхараша йоах вайга: вIалла ца хиннача тайпара книжкаш дохкара болх тоабе, къаьстта юрташка.

ЧIоагIа бехктокхаме гIулакх да промтоварни тикашка книжкаш дохкаргдола хIама вIаштIехьдаккхар а. Литературни секцеш, витринаш вIашагIйохка еза тикашка. Совхозашка, колхозашка, кхашка, базарашка «Книжкай ди» яха ший тайпара витринаш вIаштIехьъяха еза.

Уйла е еза книжкашца болх берий говзал лакхъяра а. Продавецаш Iомалургболаш семинараш вIашагIйохка еза цхьайолча моттигашка. Цу гIулакха хьалха латта беза комсомольцаш, культура учрежденеш.

Республикера писателий союза правлени «Книжкай ди» яха торговли вIаштIехьйоаккхача дакъа лоацаш хилар а да чIоагIа лоархIаме.

Книжкашта пропаганда яра гIо де декхарийла да республиканскии районий юкъареи газеташ а. Каст-каста язъе еза рецензеш, книжкаш дохкара болх мишта лел хойташ контроль е еза, дикка моттиг дIалацийта еза «Книжни полка» яхача рубрикага.

Балха юкъеоза беза книжкаш дIа-хьа доаржаду общественникаш а.

Вай мехка арадувла литература сихагIа къахьегамхошта довзаргдолаш, цар цох пайда эцаргболаш долчча тайпара гIулакх вIаштIехьдаккха декхарийла я партийни, советски, общественни организацеш. Цу гIулакхо боккха пайда лургба.

Н. ШИПУЛИН,
КПСС обкома инструктор.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Сихбенна хьалха кхача баьца дaараш чуэцаш боахк хIанз номер кхоъ йолча плодоовощной совхоза цхьоалагIча отделене къахьегамхой. Планах 12 тонн яла езача 30 тонн баьца комараш дIаеннай Жерновицкая керте латтача бригадацарча Юртаевай звенос. ХIаьта 10 тонн хиллал комараш кхы а яргья цу лаьттара.

Иштта дика ка йоал балха тIа Глуховская керте латтача звеноцарча болхлой-кхалнаьха а. Юкъ-юкъера кхаьча яьнна кабуц чуэц цун звенос. ЦаI ах — шиъ норма йоаккх царех хIаране кабуц чуэцача. ХIанз аккордно-премиальни системах бу звенос болх.

Сурта тIа: (аьттехьара аьрдехьа) Ульбиева Кхокхеи Абдурахьманова Шаьмеи шоаш хьаяьккха хьалха кхача кабуц Iойоассаеш боахк.

И. Плиева сурт.

1962-ча ШЕРА 23 ИЮНЕ САРАТОВЕ

кхадж тох 1962-ча шера шозлагIа арахийцача ахчан-хIамай лотерейна.

ЛОТЕРЕЯ 15 РАЗРЯДАХ КХАДЖ БОАГIАРГБА:

15 — «Москвич» яхача автомашина,

180 — пианина,

2040 — «Саратов-2» яхача холодильника,

1620 — барзкъаш дуттача машина,

2295 — маIача наьхеи, кхалнаьхеи, берийи велосипеда,

45 — «Запорожец» яхача автомашина,
135 — «Иж-56» яхача мотоцикла,

240 — «Ока» яхача холодильника,

3360 — кIувса,

2985 — когацеи кулгацеи кхестаеча барзкъаш тегача машина.

Кхы а дуккхача мах болча хIамаштеи ахчаннеи.

Билета мах 30 кепиг ба.

Лотереях доагIаргдолча дерригача кхажамий мах, арахийцача билетий маьхах 50 процент ба.

Сухалбе лотерейни билеташ эцара.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ГОСТРУДСБЕРКАССАЙИ ГОСКРЕДИТЕИ УПРАВЛЕНИ.

КАПИТАЛА МЕХКАШКАРА ЗАБАСТОВКАШ

ФРАНЦИ

Франце къулбехьа забастовка яьй машинисташа-машиннаькъахоша. Машиннаькъахоша бу болх аттагIча хьалаш тIа хилийтар дехаш профсоюзни кулгалхоша администрацеца мел дувцачох хIама ца хинначул тIехьагIа кхайкайир забастовка. Мехка къулбехьарча районашка машиннаькъашка ца лелаш сайцай товарни а иштта дуккха пассажирски а поездаш.

ЭКВАДОР

Экваdоре Риобамба яхача городе ер биъглагIа бутт ба когий гIирсаш деча моттигерча фабрикера болхлой забастовка еш бола. 1961-ча шера декабрь бетта денз болхлошта алапи деннадац фабрика дьша. Болхлоша дIадехар кхоачашде фабрика даьй декхарийла беш соцам баьб Iаьдалаша, цхьабакъда цу соцамо яхар деш бац предпринимателаш а.

Гуаякиль яхача городе забастовка кхайкаяьй «Компания Экваториана де Бальса» яхача предприятерча 300 болхлочо. Бокъо йоацаш балхара дIаваьккха шоай новкъост балха юхаоттавелгеи коллективни договорах шоашта тIадожараш предприяте даьша кхоачашделгеи да цар дIадехар.

АРГЕНТИНА

Массане юкъара забастовка а кхайкаяь, заводашка шекара тростник дIа ца луш сайцаб Тукуман яхача провинцера шекара тростник йоаккхаш бола кагий производителаш. Царел совнагIа йоккхий поместеш а шоай доалахьа а йолаш болча шекара заводий даьшкара забастовка яьраша дIадех хьалха дIаяхача хана даьхача хьувкъамашта тIера шоашта доагIа декхараш хьатокхилга.

(ТАСС).

ТУРКИ ЭКОНОМИКА ЙОХАШ ЛАТТ

СТАМБУЛ, 11 июнь. (ТАСС). Турки мехкара хьалаш дувцаш статья араьккхай «Ватан» яхача газето. Статья тIа йоах:

Кхы дIахо яха моттиг йоацача кхьчай Турце арахьара политика. Миллионаш декхараш хьаьрчад мехках. Малхбузехьарча капиталисташта пайдане а йолаш Турце лелаеча капиталовложеней политика йохаю цун экономика. Мехка бахача наьха сатем бейнаб, восстанеш хул. Герзацеи дубинкащцеи Iаьдал шийна духьала дувллашехьа а улицашка ара а дувлаш демонстрацеш ю халкъо. Правительствашотставке ух, мецбеннарий демонстрацеш хул. Кепа йоазув хьалдизад экономически хьал телхара хетадаьча хоамаша, статьяша, сурташа. 20 шера, тIехь-тIехьагIа вахара хьал талхара бахьан да мехка кулгалхой халкъах хаьда хилар.

ЛАОСА ПРАВИТЕЛЬСТВО ВIАШАГIЪЕЛЛАЙ

КХАН-ХАЙ, (Лаос), 11 июнь. **ТАСС-а специальни корреспондента А. Силанина** хоам бу:

Лаоса кхо принц вIашагIкхийтта хиннача цIеной балкона тIера, тахан принца Суванна Фума хьакхайкадир ханна йола Лаоса коалиционни правительство вIашагIъеллай, аьнна.

Правительствана юкъе болх Суванна Фума оагIув хьалоацаш вола ворхI саг, Нео Лао Хак Сат яхача парте виъ викал, пхиъ Вьентьянски группировкацара, хIаьта кхоъ вьентьянски нейтралисташ яхаш цIи йолчарцара.

Правительствана юкъе вода 12 министри ворхI паччахьалкхен секретари.

Принц Суванна Фума премьер-министр хиларал совгIа тIема министр а ва, премьер-министра заместителаш ба принц Суфанувонги инарал Фуми Носовани, цул совгIа царех хьалхара вар экономика министри шоллагIавар финансай министри ва. Кхыча мехкашцарча гIулакхий министрал хьожаваьв Киним Фолсена, чурча гIулакхий министралла — Фенг Фонсаван. Уж шаккхе а Суванна Фума оагIув хьаллоацаш ва.

Цу тайпара, лаосски кризис дIаяккхара лоархIамера болх баьб.

АТОМА ЭНЕРГИ МАШАРЕРЧА ГIУЛАКХАШТА

РИМ, 12 июнь. (ТАСС). Атомни энергех машарерча гIулакхашта пайда эцара хетаяь дунен халкъашта юкъера VII конгресс хьайийлай тахан Риме. Конгресса балха юкъе дакъа лаца 25 мехка делегаци енай укхаза, царца я СССР, США, Англе, хIаьта иштта Дунен халкъашта юкъера атомни энерге агентстваи Евратомеи делегацеш. Конгрессе эггара хьалха енай Китайски Халкъа Республика делегаци.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

РЕВАНШИСТСКИ ПИТАМ

ФРАНКФУРТ-НА-МАЙНЕ, 11 июнь. **ТАСС-а корреспондента В. Иванова** хоам бу:

Франкфурт-на-Майне яхача города улицашка чешски Судетски областа тайп-тайпарча районий гербаш тIадолаш йола реваншистски байракхаш ягIа кIира даьннад. ШоллагIча июне денз «судетски немций Землячество» яхача малбхузен-немций реваншистски организацей слет гулъеннай укхаза. Судетски область Малхбузен Германех дIатохилга гуччахьа дIадеха аьнна, ФРГ масса а йолча миIингера, доазол дехьара вена 250 эзарнел дукхагIа саг вIашагIкхийттав Франкфурт-на-Майне яхача городе.

ДIадахача шерашка санна, Бонно хьинаре гIо а деш вIашагIкхийттай судетски немций традиционни реваншистски слет.

Селхан франкфуртски ярмарка хулача моттиге митинг хилар слета юкъе дакъа лоацарий. Фанфаращца айдаь тайтолакх а долаш, етташ фаташ а йолаш реваншистски демонстраци хилар цох. Советски Союзаи, Чехословакенеи, ГДР-аи духьал моастагIий къамаьл дир малхбузенгермански правительства министра Зеебома. Потсдамски соглашенеш харцахьа а лоархIаш Зеебома дIадийхар хIанз Польшана, Советски Союза, Чехословакена юкъе йолхаш йола территореш немцашта юхадIаялар.

КХУВШ ДОАГIАЧА ХIАРА ПХЕ БЕРАХ ШИЪ ТУБЕРКУЛЕЗ ДОЛАШ ДА ФРАНЦЕ

ПАРИЖ, 12 июнь. (ТАСС). ЦIи хезача французски фтизиатра профессора Этьен Бернара «Фигаро» яхача газета тIа язду — кхы мел долча инфекционни лазарех бовчул дукхагIа нах бой Франце туберкулезах, яхаш.

ДIадахача шера нийшача а 9 эзар саг веннав Франце туберкулезах, дерригача кхыча инфекционни лазарех байнарел дукхагIа ба уж. Франце вахача хIара бIаь эзар сагах юкъера лаьрхIача 20 эзар саг туберкулезах ла хIара шера. Из цифра дунен тIа эггара лакхагIъярех я. ХIара шера, кIезигагIа хуле а кхы а бIаь эзар саг цамогаш хул туберкулезах. Профессора аьлар пхи шу даьннача бIаь берах пхиъ туберкулез долаш да, итт шу даьннарех — ткъо, хIаьта пхийтта шу даьннарех — шовзткъа.

ОАСОВЦАШ ХЬАЬРБАЬННАБ

ПАРИЖ, 11 июнь. (ТАСС). Алжирера городашн нах баха моттигаши цIерий кIурах хьалйизай. Йоагаш латт школаш, библиотекаш, учрежденеш, промышленни предприятеш.

«Фигаро» яхача Парижерча буржуазни газето тахан хоам бу, тIеххьарча шин ден-бус, духхьала Алжир яхача городе ОАС бандиташа 50-нахьа бомбаш а лелхийтай цIераш а техай, яхаш. Бокъонца йохаяь дIаяьккхай 25 общественнии бахача наьхеи гIишло, итт школа, полицейски комиссариат, кога гIирс бу фабрика, массехк тика...

Оасовски бандашта керте латтараш Алжире керда зуламаш де кийчлуш ба.

ЦIи хеза вишисти коллаборационисти волча Салана адвоката Тиксье - Виньянкура аьлар, Францера ведда дIавахача Бидоси, Сустелеи, хьалха полковник хиннача Аргусеи вIашагI а кхийтта соцам баьб Алжир екъара хьакъехьара практически болх дIаболабе.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре

Йоккха зал — **«Роккеи цун вежарийи»** (ши сери цхьана).

Долалу: 8, 11, 10, 2.20, 5.30, 8.40.

ЗIамига зал № 1 — **«Римски каникулаш».**

Долалу: 8.30, 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.

ЗIамига зал № 2 — **«Къизал».**

Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

ЗIамига зал № 3 — **«Маьрша воагIалва мистер Маршал».**

Долалу: 9.30, 11.30, 3.30, 5.40, 8.50.

«Родина» яхача кинотеатре

«Роккеи цун вежарийи» (ши сери цхьана).

Долалу: 9, 12.10, 3.20, 6.30, 9.30.

г. Грозне, Граждански улицагIа, 61, вахача гражданина **Бавин** Николай Павловича суде деннад г. Грозне, Граждански улицагIа, 61, яха **Бавина** Любовь Васильевна ше йитарах дола дош.

Дош дувцаргда город Грозне, Ленински района халкъа суде.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, ЦIеча фронтовиктий улица, 15, **Телефонаш:** редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретара — 2-45-48, партийни вахареи, экономикаи, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске — 2-30-91;

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15, Телефоны: зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72; корректорской — 2-30-91.

1918шерача 11-ча августа цIерах йола типографи, г. Грозный, Революце проспект, 30/3.

Типография имени 11 августа 1918 года, г. Грозный, проспект Революции 30/3.

СФ03107 Заказ № 3288